

"Tėvynė" Savaitinis Laikraštis

Leidžia kas Pankatdienį
Sąsivienijimas Lietuvių Amerikoje
Dr. M. J. Vinikas, Sekr. ir Adm.
PRENUMERATA METAMS:
Jungtinėse Valstijose \$1.50
Kitose Valstybėse \$2.00
"TĖVYNĖ"
307 W. 30-th Street, New-York, N. Y.

TĖVYNĖ

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

Telefonas LAckawanna 4-5529

The Lithuanian Weekly "Tėvynė"

Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
Dr. M. J. Vinikas, Sec'y & Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
"TĖVYNĖ"
307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

No. 18

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918.

New York, N. Y., Balandžio (April) 30, 1937.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N.Y., under the Act of March 3, 1879.

Vol. XXVIII

Ir Vėl Potviniai Amerikoje

PITTSBURGH, PA., bal. 27. — Pavasariniai lietus perpildė upes vandeniu ir, padedant smarkiems vėjams, vanduo jau pradėjo smarkiai lieti iš upių vagų, kas sudaro pavojų dideliems potviniams Pennsylvania valstijoje vakarinėje daly, Ohio valstijos rytinėje daly ir Maryland, Virginia ir West Virginia valstijose.

Žemesnės Pittsburgo miesto dalys jau pusėtinai vandeniui apsemtos. Vanduo balandžio 26 dieną buvo pakilęs 34 pėdas ir iki tos dienos kilo po pėdą kas valanda. Vėliau kilimas pradėjo kiek lėtėti. Johnston City, Pa., miesto žemesnių dalių gyventojai buvo pabėgę į kalnus, kad potviniu apsisaugotų. Simtai žmonių iš gyvenamųjų vietų išvaikyti Maryland valstijoje, Ohio pakraščiuose ir West Virginia valstijoje.

Johnston City, Pa. potviniu pavojus, išrodo, jau praėjo, bet kitur Pennsylvania valstijoje, taipgi Maryland ir West Virginia valstijose tas pavojus dar didėja. Maryland valstijoje labiausiai paliesta miestas Cumberland, kur Potomac upė susibėga su Willis upeliu ir miesto biznis sekeja jau visai suparalyžuota. West Virginia valstijoje labiausiai potviniu paliesta miestas Wheeling, kur vanduo pakilęs iki 48 pėdų.

Smarkiai pakilęs vanduo Potomac upėje potviniu pavojumi gresia ir sostinė, Washingtonui. Paliesta miestas Frederickburgh.

Potvinis jau padarė nemažą nuostolių. Spėjama, kad visose potviniu paliestose vietose, tiesioginiai ir netiesioginiai nuo jo žuvę jau 10 žmonių. Padaryta nemažą medžiaginių nuostolių. Vien W. Virginia valstijoje žuvo 6 žmonės. Šioje valstijoje labiausiai potviniu paliesta miestas Frederickburgh.

Visur dedama pastangos potvinių kovoti ir stengiamasi, kad jis komžiausiai nuostolių padarytų. Tam tikslui naudojama visa, kas tik galima ir žinoma.

Fordas Nepasiduos Unijoms

DETROIT, MICH. — Fordo fabrikuose dirba apie 125,000 darbininkų. Iš to skaičiaus keli tukstančiai nesipriešina unijai. Kad suorganizuoti Fordo darbininkus į uniją, organizatoriams gali būti begaliniai didelis darbas. Nors buvo užsimita Fordo darbininkus organizuoti dabar, bet šis planas atidėtas rudeniu. Dabar Fordas imasi priemonių nepasiduoti jokios unijos „diktaturai“. Jis pripažįsta laisvę darbininkams organizuotis, bet jie turi organizuotis taip, kaip jiems geriau patinka. Fordas mano, kad didžiama darbininkų klausys jo, nes jis pats reikalus tvarkas taip, kad darbininkams padėti, užtikrinant jiems geresnes darbo sąlygas ir didesni atlyginimą. Tačiau kur link darbininkai daugiau palinks — ateitis parodys.

12 Mil. "Negyvų" Laiskų

WASHINGTON, D. C. — Dėl negyrybės adresų ir kitokių klaidų, padarytų adresuojant laiškus, „Negyvų laišku“ skyrė laisvas vedėjas B. G. Cowles, skelbia, kad praėitą metą tame departamente tokių laišku buvo 12,250,000. Iš to skaičiaus, 108,454-tų laišku rasta ir pinigų, sumoje \$96,326, kurie patampa valdžios nuosavybe. Taip gi išparduota daug visokių siuntinių, kurie adresatų nesuradę, už ką irgi nemaž pinigų padaryta, ir bendra suma siekia \$229,358.

Smarkiai Sužeidė 50 Streikierių

STOCKTON, CALIF. — Balandžio 22 d. čia kilo didelė kova tarpe „Kenavimo“ unijos darbininkų ir taip vadintam „vigilantes“ („sargų“). Čia matėma streikas ir susirėmimai prasidėjo tuomet, kai streiko pikietininkai sulaukė spinių sunkvežimių, kuris tuos spiničius vežė į fabriką. Burys „sargų“ užpuolė pikietininkus ir prasidėjo susirėmimas. Kovoje 50 darbininkų sužeista. Sekamą dieną po įvykusio susirėmimo tarpe unijos ir darbdavių atstovų pradėta derybos. Streikierių atstovai reikalauja pripažinti uniją, pakelti algas ir sutrumpinti darbo valandas.

PAGIMDĖ PENKIS KUDI-KIUS.

PEIPING, Kinija. — Kinų laikraščiai bal. 5 dieną paskelbė, kad tula kinietė, gyvenanti Luansien'e, vienu kartu pagimdė penkis kudikius-berniukus. Visi naujagimiai yra normalūs ir gyvi. Kadangi naujagimių tėvai yra labai biedni, tai kaimo gyventojai susitarė teikti pagalbą naujagimių auklėjimui.

ROOSEVELTAS VYKSTA ATOSTOGŲ.

WASHINGTON, D. C. — Prezidentas Rooseveltas šią savaitę vyksta atostogų į Meksikos jūranką. Atostogaus apie mėnesį laiko. Išvykdamas atostogų, prez. Rooseveltas palieka kongresui išspręsti keletą svarbių klausimų. Pasišalina todėl, kad nenori būti įturtu už kisi-mąsi į „ne savo reikalus“.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS ARGENTONOJE
Minėjimas įvyko vasario 16 d. pas Lietuvos atstovą Pietų Amerikoje p. ministrį Aukštuolį. Svečių tarpe Argentinos Konsulas Lietuvai p. Barsanti, Latvijos atstovas Argentinai Dr. P. Olinš, jo sekretorius p. Klipson, Estijos konsulas Argentinai Gutman, kun. J. Janulonis, Lietuvos pasiuntinybės sekretorius p. Blavesčius, konsulas Kučinskas su žmona ir lietuvių kolonijų atstovai.

Ispanijos Civilio Karo Žinios

2,000 ITALŲ PRIE BILBAO. HENDAYE, Francija. — Čia gauta žinių, kad Baskų sostinė, Bilbao, puolime sukiliams gelbėti atvyko 2,000 italų artileristų. Tie artileristai yra Italijos reguliari kariuomenės nariai. Priešėjimą pulti Bilbao, jie parodavo San Sebastiano gatvėse ir nešė Italijos vėliavas, Italijos armijos orkestru grojant.

SUSPROGDINO TRAUKINĮ. BARCELONA. — Ispanijos lojalistai dinamitu susprogdino sukilėlių traukinį su 20 vagonų. Tuo traukiniu buvo vežama karo reikmenys sukiliams.

GERAI LAIKOSI.

BILBAO. — Ši Baskų provincijos sostinė, smarkiai sukilėlių puolama. Didelių mušių eina prie netolimų šiam miestui miestelių. Nors sukilėliai eina didele jėga, bet baskai juos stipriai atremia. Apie šio miesto paėmimą eina visokių nuomonių: vieni sako, kad jis prieš sukilėlius neatsilaikys, bet kas žino baskų užsispyrimą — tikrina priešingai: esa, sukilėliai jo paimti neįstengs.

NAUJA MADRIDO VALDYBA.

MADRIDAS. — Madrido gyvimo vadas, gen. Jose Miaja tapo paliuosuotas iš pareigų, kad

galėtų visas savo jėbas pašvesti karui prieš sukilėlius. Madrido valdymui ir gynimui dabar sudaryta civilė valdyba iš 33 narių. Visa valdyba susideda iš kairiųjų elemento ir jai vadovaus socialistas R. Henche de la Plata. Bendrai toje valdyboje yra 18 socialistų ir komunistų, 6 anarchistai ir sindikalistai. Kiti atstovai — kairieji respublikonai ir įvairių unijų atstovai.

APSUPA TOLEDO.

MADRIDAS. — Lojalistai atmušė smarkų sukilėlių puolimą dvi mylios į šiaurę nuo Toledo. Susirėmime nukauta keli simtai sukilėlių. Dabar lojalistai tėra tik viena mylia nuo Toledo ir rengiasi jį pulti. Toledo randasi 14 mylių nuo Madrido. Čia buvo smarkų susirėmimų kai sukilėliai Toledo ėmė iš lojalistų.

ŽUVO 310 AMERIKIEČIŲ.

LONDONAS. — Kaip žinoma 450 amerikiečių yra sudarę Lincoln batalioną, kuris kovoją lojalistų pusėje. Šiam batalionui teko kovoti daugely susirėmimų ir dabar iš tų 450 likę tik 140 — visi kiti jau žuvę. Kovose amerikiečiai gana smarkiai laikėsi, nors patyrimo jie neperdžiaugusiai parodė. Prie to, lojalistų pusėje buvo 30,000 svetimtaučių kovotojų.

liuosnorių, dabar jų skaičius siekia tik iki 10,000 — visi kiti jau žuvę.

KERSINDAMI BOMBARDUOJA.

MADRIDAS. — Iki balandžio 24 dienos sukilėliai per išitįsas trylika dienų Madridą išlėktuvų ir toli nušautamų kanuolių bombardavo. Padaryta daug nuostolių ir užmušta virš 300 žmonių. Iki to laiko kas minutė į miestą buvo paleista po du-tris sovinius. Kadangi sukilėliai Madrido paimti jau nesitiki, tai keršydami jį kiek galėdami griauia.

NUOLAT BOMBARDUOJA BILBAO.

ST. JEAN DE JUZ, FRANCIA. — Anglijos laivu Fo-sterer atvežti iš Bilbao pabėgėliai pasakoją, kad sukilėlių lėktuvai Bilbao miestą taip dažnai bombarduoja, jog gyventojai neturi kada ne pasislėpti. Mieste trūksta maisto.

ANGLAI GABENA MAIŠTĄ.

BILBAO. — Nors laivų įplaukimą į šį miestą saugoją sukilėlių laivai, bet keli anglų laivai, lydimi Anglijos kariškų laivų, pro sukilėlių laivus priveržė ir įvežė nemažą kiekį maisto. Vieną anglų laivą sukilėliai buvo bandę apšaudyti.

Jungt. Valst. Studentų "Taikos Streikai"

Jau ketvirtį metų Jungtinių Valstijų studentija, vadovaujama United Student Peace Committee (Jungtinės Studentų Taikos Komisijos), surengia įvairiose krašto dalyse taip vadintą „taikos streiką“. Toks „taikos streikas“ buvo surengtas ir šiemet, balandžio 22 dieną. Daugelio universitetų, kolegijų ir kitų augštybių mokyklų studentai surengė ir laikė lauke bei svetainėse susirinkimus, kur kalbėtojai nupiešė karų baitynes ir reikė protestą prieš karus. Amerikos studentijos šūkis: „Aš atsisakau remti bile karą, kuriam Jungtinių Valstijų valdžia vadovautų“.

Auštesniųjų Mokyklų (gimnazijų) studentams „taikos streike“ dalyvauti buvo uždrausta. Todėl šių mokyklų studentai susirinkimus laikė mokyklų auditorijose, kur kalbėtojai taip gi pasireikė prieš karą. Keliose miestuose ir keliose atstikimuose tarpe „taikos streikierių“ įvyko mažų fizinių

tatorių Mussolini ir Ispanijos sukilėlių generolų Franco, kaip vyriausias figuras, vedančias pasaulį prie busimojo karo. Studentai visur reikė užuojautą Ispanijos lojalistams. Daugelis studentų, eidami į demonstracijas, tą dieną nevalgė pusryčių ir tuos pinigus, kuriuos būtų praleidę pusryčiams, aukojo Ispanijos lojalistams.

Auštesniųjų Mokyklų (gimnazijų) studentams „taikos streike“ dalyvauti buvo uždrausta. Todėl šių mokyklų studentai susirinkimus laikė mokyklų auditorijose, kur kalbėtojai taip gi pasireikė prieš karą.

Keliose miestuose ir keliose atstikimuose tarpe „taikos streikierių“ įvyko mažų fizinių

susirėmimų. Tačiau tai buvo tik techniniai nesuipratimai. Bendrai imant, „taikos streikas“ visur buvo reikšmingas ir jis nukarak Jungtinių Valstijų studentijos sentimentą prieš karą.

Katalikiškoji studentija šiam streike nedalyvavo. Priešingai: National Catholic Alumni Federation (Nationalis Katalikų Mokslus Baigusis Susivienijimas) „taikos streikus“ pasmerkė, kaip „tikrasias demonstracijas už klesų karą“. Minimas susivienijimas sako, kad šiais „taikos streikais“ vadovaują radikalūs elementas.

Visame krašte „taikos streikuose“ dalyvavo virš 1,000,000 studentų; vien New Yorko mieste dalyvavo arti 40,000.

Uždarė Lietuvių Skaityklas

KAUNAS. — Vilniaus krašto lietuvių spauda aprašo kovo 21 d. įvykusį Vilniaus „Ryto“ draugijos metinį susirinkimą. Apie draugijos veiklą ir darbo sąlygas pranešimą padarė draugijos pirmininkas kun. K. Čibiras.

1936 m. kovo 20 d. „Rytas“ savo žinioje turėjo lietuvių gyvenamuose kaimuose 74 skaityklas. Nuo to laiko iki š. m. kovo 21 d. buvo uždaryta net 60 skaityklių. Uždarytosios skaityklos veikė: Vilniaus-Trakų apskr. — 16; Švenčionių apskr. — 3; Lydos apskr. — 20; Ašmenos apskr. — 1; Suvalkų apskr. — 2 ir Gardino apskrity — 18 skaityklių.

Uždarius skaityklas, buvo suimtos jose rastos knygos. Iki šio laiko iš visų apskričių (išskyrus Vilniaus-Trakų) storastijų visos knygos sugražintos draugijos centrui. Tas rodo, kad skaityklose nelegalių knygų nebuvo.

Per tą laiką neįsteigta nė vienos naujos skaityklos. Be to, Balstogės vaivada specialiu raštu uždraudė „Ryto“ draugijos bent kokį veikimą Suvalkų ir Gardino apskrityuose, kaip esančiuose prie administracijos linijos. Draugijos valdyba dėl šio reikalo kreipėsi į Lenkijos vidaus reikalų ministerį, tačiau jis Balstogės vaivados sprendimą patvirtino.

Uždarius skaityklas, „Ryto“ valdyba buvo priversta atsakyti skaityklių vedėjams tarnybas. Bedarbiai vedėjai, kurie tarnaudami mokėjo draudimo įstaigai (Ubezpiecznia Spoleczna) draudimo mokesčių, kreipėsi į tą įstaigą jiems priklausomos pašelpos. Tačiau visi gavo neigiamus atsakymus, kuriuose nurodoma, kad skaityklių vedėjai darbo neteko dėl savo kaltės...

Buvę skaityklių vedėjai, negaudami niekur jokio darbo, pasiliko gyventi vietose. Daugeliui iš jų buvo uždeltos piniginės baudos (daugiausia Vilniaus-Trakų apskr.) už neva jų rodomą priešingumą Lenkijos valstvei. Nubaustieji buvę vedėjai bylas perdavė į apygardos teismą ir visas laimėjo.

Lenkai Tęs Kovą Prieš Žydus

VARŠAVA. — Neseniai suorganizuota Lenkijos nacionalistų partija, kuri norima padaryti vienintelę partiją visame krašte, paskelbė, kad ji ir toliau tęs kovą prieš žydus. Pirmiausiai bus bandoma sulenkinti visą prekybą ir pramonę, kas dabar yra žydų rankose. Tikima, tuo busias išrištas žydų klausimas iš ekonomiškos pusės. Partija, priešinga žydų pogromams. Žydai į tą partiją nebus priimami. Išimtis gal bus padaryta tik tokiems žydams, kurie yra visiškai sulenkėję.

DARBŲ PAGERĖJIMAS LY-GUS 1929 METAMS.

NEW YORK, N. Y. — National Association of Manufacturers praneša, kad įvairiose manufaktūros industrijose šiuo tarpu dirba 11,000,000 darbininkų, kas lyginasi toje pat industrijose dirbusių darbininkų skaičiui 1929 metuose. Prie to skelbia, kad nuo 1935 metų dirbtuves priimta 3,310,000 darbininkų. Šias skaitlines minima įstaiga vadina konservatyvėmis.

\$4,025,000,000 GINKLA-VIMUISI.

GENEVA. — Tautų Sąjungos Tarptautinis Darbo Biuras skelbia, kad Hitlerio valdžia per trejus metus išleido \$4,025,000,000 ginklavimuisi. Į tas išlaidas dar neįeiną tie pinigai, kurie kasmet viešai skiriami Vokietijos ginklavimuisi.

Didelė Sniego Audra

SUOX CITY, IOWA. — Šiaur-vakarines Iowa, šiaur-rytines Nebraska, piet-rytines So. Dakota ir piet-vakarines Minnesota valstijų dalis balandžio 24 diena pradėdant ir pakitus 36 valandas didelė sniego audra privertė begalę daugybę sniego. Šaltis tuo pačiu tarpu siekė 1 laipsnį žemiau zero. Sniego kai kuriose vietose buvo priversta iki 8 colių. Kai kuriose vietose buvo sulaukyta susinesimas: automobiliai, sunkvežimiai ir net traukiniai negalėjo per didelį sniegą važiuoti. Tarp kai kurių miestų ir miestelių, kol neapsisalyta sniego, buvo nutrauktas susinesimas. Audra sutraukė daug telefono ir telegrafo vielų ir padarė nuostolių.

Kiek Išmokėta Pensijų

KAUNAS. — 1936 m. iš Lietuvos valstybės pensijų fondo ir valstybės išdų išmokėta 7,616,300 litų pensijų ir pašėlų. Valstybės tarnautojams išmokėta 3,937,400 lt. įpensijų ir 1,070,600 lt. pašėlų. Karininkams \$863,900 lt. pensijų ir 75,900 lt. pašėlų. Lietuvos karo invalidams — 748,400 lt. Buvusiems Rusijos armijos karo invalidams 396,200 lt. Buvusiems Vokietijos tarnautojams (Klaipėdos krašte) 277,700 lt. Pasizymėjusiems asmenims 246,200 lt. Be to, Klaipėdos krašto direktorija ir savivaldybės kasmet išmoka pensijų ir pašėlų per 2,500,000 litų. Šių sumų dalį subsidijų pavydala sumoka valstybės išdās.

T E V Y N Ė

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienį.

S. E. VITAITIS — Redaktorius, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Visi raštai skiriami „Tėvynei“ turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožnros. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, citės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negražinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugražinimui.

PAMINKLAS PETRAUSKUI

Numirus komp.-dajininkui Mikui Petrauskui, kai kurie mūsų laikraščiai kelia klausimą jam pastatyti paminklą Amerikoje ar Lietuvoje.

Vėlonis M. Petrauskas daug dirbo muzikos srityje. Ties jo darbai glaudžiai susiję ir su Lietuvos nepriklausomybės atgavimu ir mūsų išeivijos pažanga, todėl jis turi būti vienu ar kitu būdu įamžintas, minėtinai jam turėtų būti pastatyta paminklas.

Paminklo gi pastatymas jau būtų nesunkus dalykas, nes vėlonis buvo nepartyvis — jis dirbo visiems ir jo taisy darbai vis lietuviai lygiai pasinaudojo: kai buvo reikalo — jis rašė revoliucines melodijas, rašė tautiniam sentimentui kelti dainas, rašė ir bažnytinio pobūdžio muziką. Todėl visi Amerikos lietuviai ir turėtų jį lyviai pagerbti, jo jamžinimui paminklą pastatant.

Klausimas galėtų kilti, kur toki paminklą statyti: Lietuvoje ar Amerikoje? Mes esame tuo nuomonės, kad paminklą reikėtų statyti Amerikoje, nes M. Petrauskas daugiausiai amerikiečiams dirbo ir savo darbus mūsų išeivijai daugiausiai nusipelnė. Todėl jis čia turėtų būti ir įamžintas.

Kurioje kolonijoje M. Petrauskui paminklą reikėtų statyti ir kas tuo privalėtų vyriausiai rūpintis? Jei galima pasiulyti, toks paminklas ar bent biustas galėtų būti pastatytas Amerikos lietuvių bendroje nuosavybėje — Clevelando Lietuvių Kultūros Darželyje, kurio steigėja visi Amerikos lietuviai aukomis parėmė. Jei, delei bent kokiu aplinkybių, tenai Mikui Petrauskui nebūtų vietos, paminklas būtų galima pastatyti kuriam nors didmiesty; gal ten, kur jis ilgiausiai gyveno ir darbavosi — minty turime Bostoną. Paminklo statymu rūpintis bene prisieitų mūsų meno darbuotojams. Jiems gi pasiūmus šio darbo, būtų lengva jį įkūnyti: chorai ar mūsų menininkų grupės finansų sukėlimui galėtų surengti specialius koncertus, meno šventes ir pinigų kaip mat atsirastų.

Jau daugely dalykų mes esame atsilikę; jau ne vienas mūsų žymus darbuotojas šiame krašte net be mažutėlio atžymėjimo po žemele pusta ir be žymės yra dingusių. Nebūkime apsilėdėliais šiame atsitikime; įamžinkime tą žmogų, kuris visą gyvenimą, savo jauniasis ir gražiausias dienas mūsų labui pašventė.

MUSŲ BROLIS ARGENTINOJE

Mes visi žinome, kad Argentinoje yra daug tukstančių lietuvių, bet ne visiems muims žinoma jų sunki buklė: ypač nežinome, kaip jiems sunku darbuotis kultūrinėje ir savisėlopos srityje.

Argentinos lietuvių dabartinis gyvenimas ir darbuotė, tai vaizdas šiaurinės Amerikos Jungt. Valstijų lietuvių gyvenimo apie kokia 50 metų atgal. Jie tenai organizuojasi; jie, kaip lietuviai, deda pastangas nepažūti sukuringame didelio krašto verpate. Ten kuriasi įvairios organizacijos, steigiamos laikraščiai; ten nestokuoja ir aršios frakinės kovos brolio prieš broli.

Tarpe kelių draugijų, Argentinoje yra daug kuo su SLA. sutampanti organizacija, būtent Lietuvių Susivienijimas Argentinoje. Šis Susivienijimas savo tikslais išrodo tikrą brolių mūsų Susivienijimui. Ir jo istorijos paviršutiniai bruožai net daug kuo supola.

Lietuvių Sus-mas Argentinoje veikia jau 23 metai. Sulig jos organizacijos organo, Argentinos Lietu-

vių Balso“, rašinio, jis jau pergyveno visokių etapų. Jį bandė „pagloboti“ vieni ir kiti kraštinieji. Vienok jis išsilaukė savistovumo ir pagal savo didumą jau atliko gana didelių darbų. Per tuos 23 metus sušelpė daug narių ir nenarių. Kiek išgalėjo, palaikė lietuviybę. Ir, kaip išrodo, tie sunkumai — kovos už išsilaukimą — jau praėję ir dabar, tuos sunkumus pergyvenus, Susivienijimas Lietuvių Argentinoje stipriai stojasi ant kojų ir tvirtais žingsniais eina pirmyn: didėja narių skaičius ir kapitalas, steigiasi kuopos įvairiose Argentinos provincijose. Prie to, šis susivienijimas turi daug darbininkų ir jam, kaip pirminkas, vadovaujta geras ir darbštas lietuvis, Andrius Jokubauskas. Todėl nereikia abejoti, kad ši paliginamai, jauna ir mažą organizacija, laikui bėgant, gali išaugti į didelę ir reikšmingą organizaciją, kaip kad šiandien mes turime mūsų Susivienijimą Lietuvių Amerikoje.

Mes tiesiamė dešinę Argentinos link ir linkime Lietuvių Susivienijimui Argentinoje kogeriausių pasekmių. Lai jis sekmingai veikia gražius kultūrinius, savisėlopos ir lietuviybės darbus tame tolimame lietuvių išeivijos krašte!

DIDELIS LAIMEJIMAS

Jau keli metai Dr. J. Šliupas yra sągalvojęs Lietuvoje įvesti civilinę metrikaciją, ko delei nemaža truso padėjo ir vis pasekų nesimaitėsimtinėje jo mūsų seną veteraną nuo „Amošiaus pas Kaipošiu“, iš istaigos į istaiga, o civilinės metrikacijos Lietuvoje kaip nebuvo, taip nebuvo. Nebuvo todėl, kad civilinei metrikacijai stulpu priešinosi dvasiškija. Del to Dr. J. Šliupui teko nemaža ir nukentėti: jį vanojo ir tvojo metrikacijos priešininkai.

Galop, Lietuvoje šiuo reikalu jau rimtai susiprasta: pastaruoju laiku jau prirėngtas taip vadinamas civilinio kodekso projektas, kuris netrukus atsidurs ministerių kabinete. Tamė kodekse įeina ir civilinė metrikacija. Tiesa, šio kodekso autoriumi yra ne jo sumanytojas, Dr. Šliupas, bet prof. Remeris, tačiau vis tik kreditas priklauso jo sumanytojui, SLA. Garbės Nariui, Dr. J. Šliupui.

Priėmus minimą kodeksą, legviau galės atsikvėpti tie Lietuvos gyventojai, kurie į bažnytines dogmas ne taip karštai tikėjo. Prie to, Lietuvoje bus nuvaryta dar vienas žymus baras pažangos linkmėje.

ISPANIJA APSUPTA

Balandžio 20 dieną, 27 valstybių susitarimu, iš visų pusių apsupta Ispanijos rubežiai. Italijos karo laivai saugos šiaurinę pusę Ispanijos rytinio pakraščio vandeni; Vokietijos laivai prižiūres pietinę pusę to paties pakraščio; Anglijos kariniai laivai dabos Bilbao srities vandenį šiauriniame ir pietiniame Ispanijos pakrašty; šiaur-vakarinė vandeni dalis atsieina Francijos karo laivams prižiūrėti. Rubežii, kuris per Rynančių kalnus susisiekiama su Francija, dabos tarptautinė karuomenė, o rubežių tarpe Ispanijos ir Portugalijos saugos Anglijos inspektorai.

Vadinasi, Ispanija iš visų pusių apkaustyta didžiųjų valstybių kariuomenis jėgomis. Tai padaryta sulig taip vadinamos tarptautinės nesikisimo komisijos nuosprendžio ir tuo tikslu, kad nė viena valstybė ar bent kokia agentija negalėtų (laivais ar sausžemiu) įsisti į Ispaniją karinės medžiagos ir kad tuo būdu nė vienai nė kitai kariaujančiųjų pusei nesuteiktus bent kokios pagalbos. Tikima, mat, kad negaunant iš svetūr paramos, Ispanijos civilis karas bus greičiau pabaigtas ir ta pabaiga padarys patys ispanai.

Ispanijos liaudiečių valdžia tuo nėra patenkinta. Ji sako, kad šis „saugojimas“ būtų šališkas, tai yra kad ir dabar, smugelio keliais, sukėliūš kitos valstybės parems. Taipgi ji pareiškė, kad Ispanijos lojalistų valdomi laivai šiam apsupimui nepasiduos: jie plaukios kaip ir plaukioję ir jei „saugotojai“ bandys

juos sulaukyti, tai Ispanijos karo laivams įsakya tuos „saugotojus“ sandyti...

Jei ansupimas Ispanijos rubežių butų vedamas nešališkai — butų gera: savo reikalus patys ispanai kad ir ginklo pagelba galėtų greičiau išspresti. Bet jei bus kam nors rodomas šališkumas — reikalas dar blogesnėje padėty atsidurtu, negu iki šiol buvo: juk jei gali smugelioti vieni, tai kodėl to negali daryti kiti. O kas tuomet? Susimaišytų reikalai visos Europos, kur jau tiek daug parako, ginklų ir įtemptos atmosferos susikaupė...

ŠMEIŽTUS VADINA KRITIKA

Nemalonu užimti SLA. organe vietą ir ginčytis su tokiu laikraštiniu, kaip „Keleivio“ redaktorius. Tačiau negalima to išvengti, kuomet laikraščio redaktorius prasimano nebutus dalykus ir tais prasimanymais pasiremdamas pats šmeižia ir leidžia savo mokiniams šmeižti jam nepatinkamus SLA. viršininkus, pagaliau prisipirtas prie sienos tuos šmeižtus vadina kritika.

„Keleivio“ redaktoriui labai nepatiko mūsų rašinys apie nežmoniškų žmonių. Neva atsakydamas į tą mūsų rašinį, skelbia štai kokį prasimanymą:

„Tiesa, „Tėvynės“ redaktorius mano, kad iš kitų nelaimės ir juoktis nereikėtų. Su tuo, žinoma, galima būtų sutikti, jei ne tas faktas, kad pagrindą tai pajuokai davė pats p. Vitaitis. Iš savo ir SLA. sekretoriaus ligų įsiai norėjo pasidaryti politinio kapitalo, pasigirdamas per „Tėvynę“, kiek jiedu lovose gulėdami padarė naudos Susivienijimui, kiek tukstančių p. Vinikas per tą laiką „sutaupė“ organizacijai, kaip sunkiai jis sirgdamas dirbo ir tt.“

Šį savo prasimanymą „Keleivio“ redaktorius paskelbęs, išbara Vitaitį, kad „patiems girtis yra negražu, o dar negražiau yra daryti politinę reklamą iš savo ligos... kad SLA. nariams šitokia pigi reklama nepatinka“.

Tuo tarpu „Tėvynės“ redaktorius nieko panašaus nerašė SLA. organe ir jokio politinio kapitalo iš savo ligos nebandė darytis. Kad galutinai įtikinti S. L. A. narius ant kiek rupi „Keleivio“ redaktoriui, teisybė ir žmoniškumas, siuluome jam štai ką: jei „Keleivio“ redaktorių įrodys citatomis, kad Vitaitis rašė SLA. organe tą, ką paduodame augščiau tilpusioje iš „Keleivio“ citatoje, tai toje valandoje Vitaitis pasitrauks iš „Tėvynės“ redaktoriaus urėdo, ko „Kel.“ red. ir jo auklėtiniai labai trokšta.

Kadangi „Keleivio“ redaktorius to įrodyti negalės, tai mažiausiai turėtų bent atsaukti tuos savo prasimanymus „Tėvynės“ redaktoriaus adresu. Bet tokio žmoniškumo sulaukti iš „Keleivio“ redaktoriaus butų tikrai nepaprastas dalykas. Artima ateitis parodys, ar „Keleivio“ redaktorius pasiliks viešu melagiu ir šmeižiku, ar bandys parodyti bent kiek laikraštinio padarumo. Taigi šitokie laikraštiniai prajovai neturi nieko bendra su rimta ir švaria kritika, kaip kad „Keleivio“ redaktorių bando savo tiradą perstatyti skaitytojams.

Kas liečiasi „Keleivio“ redaktoriaus pareiškimo ir užtikrinimo, kad jo užtaurajamo bendradarbio raštų nereikia sutvarkyti ir taisyti, kurie esą „dailiai mašinėle parašyti, ir daugeliu žvilgsnių parašyti geriau, negu „Tėvynės“ editorialai“, tai štai kaip tas jo bendradarbis rašo:

„Jus vel nurodot kad konstitucija nurodo naryu moket 10 c in koupos islaidu izsda ir konstitucija reike pildit bet jus nenurodot tokeo sakineo kuris saktu, nesvarbu kad naris patcai veda savus reikalus ir patcai apmoka visus iskasteus sujo reikalais suristus teisei su Centru bet turi moket kokei nors koupai 10 c ir viskas visai neatsižvelgt kad toke koupa neteikiu jam jokeo patarnavimo bet bile ji nori jo 10 c ir turi moket.“

Vienok „Keleivio“ redaktorius drįsta sakyti, kad šitokie „rašytojo“ rašinių nereikia taisyti ir kad jie geriau parašyti, negu „Tėvynės“ editorialai.

Taigi akvyvaizdoje to, kas augščiau pasakytą, pats „Keleivio“ redaktorius dar kartą irodo, kad mūsų pastaba jam apie nežmoniškų žmonių buvo vietoje ir pilnai teisinga. Jei tokia pozicija jam nemaloni, tai tik jis pats gali iš jos pasitraukti, bent kiek sužmonėdamas ir įvesdamas nors truputį laikraštines etikos jo redaguojamam laikraštyje. Bet to tikėtis iš „Keleivio“ redaktoriaus yra tolygu, ką laukti saulėtekio iš vakarų pusės.

ŽMONIŲ SVEIKATA
Šį skyrių veda DR. SUZANNA ŠLAKIS, 6733 Crandon Ave., Chicago, Ill.
Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai paduotu antrašu.

DAUGIAU VAIKŠČIOJIMO — BUS SVEIKA.

Rašo DR. SUZANNA ŠLAKIS.

Vaikščioti yra sveika ir žiemą ir vasarą. Bet užvis geriau dabartiniame sezone — pavasary, kuomet visa gamta mus pasivaikščioti kviečia. Ir kas nemėgsta pasidžiaugti medžių sprogamu, žolės žaliavimu ir gėlių žydėjimu. Na, ir besigėrint gamtos stebuklingumu ir saugeriname sveikata.

Dabar kai tik yra vaikščiojimo dienos. Kas tik galite pavaikščioti — ieškokite tos naudingos sveikatos, o rasit ją. Dabar oras yra tyresnis ir norisi jį visą į save įtraukti. Pavasario ir lietus yra malonesnis ir nebaigus bei visiems reikalingas. Pavasario vėjelis yra švelnus ir ir atbudinantis — gyvybę sujudinantis.

Primityviai žmonės įvertino vaikščiojimą ir tuo būdu išsigydydavo daugelį ligų. Bet dabar su daug moderniškų pagerinimų ir daugiau laiko turint — mažiau naudojamos vaikščiojimu. Automobiliai, tai didžiausi priešai vaikščiojimo. Mes dabar jau važiuojame ir į darbą ir į turgų; važiuojame visur ir kur reik ir kur nereik. Pėstiname ir taip mūsų kūnas negauna pakankamai išsiskiklinimo ir sveikata nepagerėja, bet nusilpsta.

Jūsų gydytojas jums patars kasdien nors porą valandų sparčiai ir smagiai pavaikščioti, o tuomet daug-daug geresnę sveikatą įsigysite.

Pradėkite šį vaikščiojimą išlengvu. Pirmą dieną, sakykite, apeikite vieną mylią, o antrą dieną jau truputį daugiau ir taip vis kasdien pailginkite savo kelionę iki penkis mylias sma-

giai apeinate. Ir šių penkių mylių jau kasdien prisilaikykite, o tuoj pajusite geriau ir niekas jau negalės jus atkalbinti nuo smagaus pasivaikščiojimo.

Yra draugijos ir klubai, kurie palaiko vaikščiojimą kaip jų tikslą. Gerai suprantat, kaip svarbu yra vaikščioti buriais — ar tai jaunimo grupėse, kaip skautai, ar didelėse grupėse, kaip kariuomenė. Nemanykite, kad karieviai maršuoja tik del pasirodymo, del parodų. Ne, daugiausia jie maršuoja del išdirbimo geresnės sveikatos. Yra pasakymas: „Stiprus, kaip karžygis“. Visi lauko žaidimai bei sportai yra sveikatai naudingi, kaip tai: golfas, irklavimas, plaukimas ir visa eilė kitų žaisnių. Sveika yra lošti bolę, bet ir iš šalies regėti lošimą yra sveika.

Kas per nauda iš PASIVAIKŠČIOJIMO? NAUDA TOKIA:

- 1. Pagamina geresnį kraujo tekėjimą per visas daleles kūno;
2. Suteikia geresnį maitinimą kūno mažesnių dalelių;
3. Išima nuodus iš dalių kūno, kur kitaip pasilikyt ilgesniam laikui;
4. Pagamina daugiau šilumos, daugiau energijos darbe ar žaidime.
Smagesnis yra tas žmogus, kuris iš dienos į dieną gerai ir ilgokai pasivaikščioja. Jis bus smagus ir darbe ir namuose.
Todėl su šia diena pradėkite tą lengviausią iš visų sportų — PASIVAIKŠČIOJIMĄ. Nereikia nė brangių įsirengimų — tik pora gerų batų ir eikime kur akys veda, ieškodami SVEIKATOS.

Sparčiai Ruošiamas Civilinio Kodekso Projek. Lietuvoje

Žymiai Pakeistas ir Civilinės Metrikacijos Projektas.

Valstybės taryba rengia civilinio kodekso projektą. Pagal rengiamą projektą civilinis kodeksas apima: a) šeimos teisę, b) prievolių teisę, c) įpėdinystės teisę ir d) civilinę metrikaciją.

Į šeimos teisę įeina įvairūs civiliniai šeimos narių santikiai, į prievolių teisę — įvairūs sutartys, kontraktai, o įpėdinystės teisę — apima turto paveldėjimo reikalus.

Įdomiausia civilinio kodekso dalis — civilinė metrikacija. Civilinės metrikacijos projektą pagrindant paimta prof. Remerio parengtas projektas, tik tas projektas žymiai pakeistas ir perredaguotas.

Pertaisytas projektas numato tvilytę civilinę metrikaciją: metrikus bus galima sudaryti pas dvasininkus ir civilinės metrikacijos įstaigose. Tačiau metrikų archyvai bus sukoncentruoti civilinės metrikacijos įstaigose.

Gimimo ir mirimo metrikai bus daromi valsciūse, o jungtavių aktus sudarys apylinkės teisėjai; jungtavių aktus (metrikus) apylinkės teismas perduos valsciui, t. y., metrikacijos dokumentai bus valsciūje. Pirmutinis projektas numatė

metrikų centralizaciją, o dabar pakeista ta prasme, kad metrikai bus kiekviename apskrityje apylinkės skyriuje; apskričio metrikus tvarkys ipotekinis apskričio teisėjas. Taigi, metrikų nuorašą pilietis galės gauti arba savo valsciūje, arba savo apskričio ipotekos skyriuje.

Persiskyrimų priežastimis įstatymo projektas numato: neistikimybę (pakanka vieną syrių šaliai pasirodyti neistikimai), sunkią kronišką ligą, žiaurų elgesį ir skaudų įžeidimą, lytinį nepajėgumą, per trejus metus nuo jungtavių neturėjimą vaikų ir jei vienas katras susituokusių yra nubaustas sunkių darbų kalėjimu.

Religijos pakeitimas, kaip daroma dabar, nesudarys teisinių priežasties persiskyrimui. Taigi, įstatymu moterystė sustiprinama.

Kadangi valstybė jaučia pareigos jungtaves ir gimimus skatinti, tai jungtavių aktai ir gimimų (taip pat ir mirimų) bus daroma nemokamai.

Persiskyrimo bylas spręst tik teismas. Civilinės metrikacijos projektas jau perdirbtas ir greit bus įneštas ministerių kabinetan, nes jį norima paskelbti anksčiau, negu bus užbaigtas visas civilinis kodeksas.

Lietuvos Pil. Draudžiama Dalyvauti Ispanijos Vidaus Kare

Lietuvos Seimas Priėmė Tuo Reikalu Įstatymą.

Kilus Ispanijos pilietiniam karui ir pasireiškus kai kurių judyklių valstybių kišimuisi, Francijos vyriausybė iškėlė projektą sudaryti nesikisimo į Ispanijos vidaus karą sutartį. Francijos vyriausybė, kitų valstybių tarpe, pasiulė ir Lietuvai prisidėti prie tokios sutarties. Po to, kai Lietuva sutiko prisidėti prie nesikisimo sutarties, Lietuvai taip pat tenka dalyvauti Londone sudarytame komitete, kuriame dalyvauja visos valstybės, prisidėjusios prie nesikisimo Ispanijos vi-

daus kare sutarties. Londono nesikisimo komiteto uždavinys yra svarstyti ir spręsti, kuriuo būdu galima būtų praktikoje įvykdyti tą nesikisimą. Be kitų darbų Londono nesikisimo komitetas priėjo prie sumanymo, kad visos valstybės, kurios dalyvauja nesikisimo srityje, uždraustų savo piliečiams vykti į Ispaniją dalyvauti kare ar tai vienoje ar kitoje kariaujančių pusėje.

Nutarimas uždrausti vykti savanoriams į Ispaniją dalyvauti kare Londono nesikisimo komiteto buvo padarytas vasario mėn. 16 d. Kadangi Lietuva

taip pat atstovaujama tame komitete, tai Lietuvos vyriausybėi teko imtis visų priemonių ir padaryti viską, kas nuo jos pareina, kad iš Lietuvos savanorių nevyktų. Daugumas valstybių pas save viduje išleido įstatymus ar ėmėsi kitokių priemonių savo šaly sutrukdyti savanoriams vykti į Ispaniją jau vasario 20 dieną. Lietuva nesiskubino tokį įstatymą išleisti del to, kad visų pirma praktikoje nebuvo pastebėta, atsitikimų, kad Lietuvos piliečiai vyktų į Ispaniją dalyvauti vienoje ar kitoje pusėje. Be to, buvo ir kai kurių techninių kliūčių. Tik kovo 12 ir 13 dienų atatinamos valdžios įstaigos administracijos keliu išleido instrukciją, draudžiančią išdavinėti užsienių pasus norintiems vykti į Ispaniją. Visuose užsienių pasuose dabar daromas įrašas, kad tinka keliauti į visus kraštus, išskyrus Ispaniją ir Lenkiją.

Kadangi nėra galutinai pašalinti galimoniai vykti į Ispaniją ir kadangi gali atsirasti norinčių vykti į Ispaniją (o Lietuvos vyriausybė yra pasizadėjusi sutrukdyti Lietuvos piliečių dalyvavimą Ispanijos kare), tai reikalingas įstatymas, kuris sureguliuotų reikalą. Balandžio mėn. 2 d. tokio įstatymo projektas buvo svarstomas seimo posėdy. Jį referavo einas užsienio reikalų ministerio pareigas vice-ministeris J. Urbšys. Įstatymo projektas vienbalsiai priimtas. Tsh.

UŽSIENIO LIETUVIŲ MOKYTOJAMS KURSAL

KAUNAS. — Draugija užsienio lietuviams remti ir šiais metais Palangoje vasaros metu ruošia užsienių mokyklose besidarbujantiems lietuvių mokytojams lietuvių kalbos ir Lietuvos istorijos kursus. Į tuos kursus laukiama atvykstant lietuvių mokytojų iš Anglijos ir kitų valstybių. Kursų vedėjų pakviestas švietimo ministerijos vidurinių mokyklų inspektorius Z. Kuzmickis.

Į kursas iš viso bus priimta dvjdešimts klausytojų. Kursuose mokslas nemokamas ir kursantai gauna pilną išsilaukimą.

MIKAS PETRAUSKAS

(Iš veikalų "Amerikos Lietuvių Muzikos Garsuose")

Rašo J. ŽILEVIČIUS, L. M.

(Tęsa)

Turėjęs savo namuose (Boštone) daug jaunų vaikų apgyvendinęs (tai buvo lyg ir bendrabutis), ten jis jiems buvęs dvasiniu tėvu. Vasaros metu į pajurio maudynes nusiveždavęs burius jaunimo ir jiems pasakodavęs iš mokslo srities įvairių dalykų: apie techniką, gamtą, literatūrą, meną ir visą tą, kuo jis numanydavęs, kad jaunimui galis sudominti. Rašydavęs visada juos ko nors mokintis ir keldavęs juos savim pasitikėjimą ir upą prie mokslo. Taip pat gražiai apie panašius Petrausko darbus aprašė mokslo rašytojas laisvuose a. a. Kerdiejai, buvę Petrausko artimi bičiuliai.

***

Taip jam elgiantis, kas kart jaunimas vis daugiau pradėjo jį pamylėti, o tas lengvino jo veikimą muzikoje. Ko jis taip elgdamasis atsiėkė, insim už pavyzdį 1910 m. koncertų rengimo tvarkaraščiui, kuomet jis juos, grįžęs iš Italijos, rengė: Sausio 16 d. Waerbury, 23 — Bostone, 25 — Lawrence, 27 — Worcester, 30 — New Britaine ir tt.

Visi tie koncertai, su maža išimtimi, jau buvo labai sėkmingi moraliai ir materialiai. Kaip jį tuomet vertino paduosiu iš „Vien. Liet.“ 1910 m., nr. 3 ištrauką, proga jo grįžimo iš Italijos prisiminimo:

„Vidurvasary (1909 m.) antru atveju atvyko Amerikon musų atsiųmėjęs muzikas ir kompozitorius-artistas p. Mikas Petrauskas. Jo surengta visa eilė koncertų ir pastatymai ant scenos (Chicagoje) keleto savo operų, sudujindami amerikiečius. Su jo atvažiuavimu sudužo lengvos ir jautrios jaunimo širdys: pradeda visur organizuoti chorai, teatrališkos kuopelės, kviečia visur atvažiuoti Petrauską su koncertu, patys rengia koncertelius, teatrus ir tt. Šie metai (1909 m. ž.) pas mus, be perdėjimo, galima pavadinti „teatro metais“, ten, kur niekad nebuvo lošiama teatru, šiemet surengia vieną po kito. Pakelta spaudoje klausimas net sutvarkyti teatrališkų kuopų susivienijimą, bet šitas, matyti, dar nepribrendė — vėl gi, sumanytojai salinasi nuo plačiosios visuomenės ir laikraštijos.“

Brooklyno viename jo koncertų buvo „Mildos“ choro jam įteiktas radasty bukietas su užrašu: „Tu sužadinau musų sielą, todėl gyvuok ir dirbk“. Tokių ir su panašiais užrašais sveikinimų gaudavo šimtus, sudėjus visus juos krūva, laike desėtkų jo rengtų koncertų.

***

Pirma minėjau, kad kur tik jis ilgesnį laiką kokioje nors didesnėje kolonijoje sustodavo, visur organizuodavo didesnius ar mažesnius choros, bet iš jų iki šiol beužšilko vos tik du: Chicagoje „Birutė“ ir Bostone „Gabijs“. Šie chorai iki šio laiko gana įdomiai veikia, ypatinčiai „Birutė“. Tie chorai turi sutraukę desėtkus inteligentijos — senesnės ir jaunesnės, kuri vienokiu ar kitokiu būdu „Birutės“ veikimą palaiko, vieni dalyvaudami asmeniniai, kiti paremdami mediaginiais. „Birutė“ yra visada gerų muzikų vadovybė, todėl pajėgia rimtus dalykus pastatyti; yra bandžiusi net jo operą „Eglė Žalčių Karalienė“ statyti, kuri praėjo dideliu pasisekimu. Taip pat bandė ir svetimtųjų operas statyti. Tas liudija, kad „Birutė“ turi sutraukusi rimtas muzikos mėgėjų jėgas. Nuo 1907 m. kuomet ji buvo organizuota, iki šių metų, reiškia, laike 30 savo veikimo metų, yra daugiausiai už visus Amerikos pavienius choros pastatiusi rimčiausių veikalų scenoje ir surengusi, didelių su rimbomis programomis, koncertų.

Bostono „Gabijs“, suorganizuota 1914 m., taip pat yra Petrauskui vadovaujant didelių veikalų pastatiusi: „Eglė Žalčių Karalienė“, „Velnias Išradėjas“, kuris reikalauja didelių muzikaliųjų jėgų, neskaitant desėtkų mažesnių parengimų. Dėka Petrausko suorganizavime mišėtų chorų, šiandien matome gražiai juos tarpstant. Labai gaila, kad kitose kolonijose jo organizuoti chorai neilgai tesilaikė. Jo veikimas vertė ir parapijų choros smarkiau veikti.

***

Ką Petrauskas veikė, viską jis stengėsi taip tvarkyti, kad jo darbai liktų ilgiems metams. Jis suprato, kad lietuviams reikia, šale choro, ir rimtų visų rusių specialistų muzikoje. Tam tikslui jis, taip pat, kur tik ilgiau apsigyveno, pradėjo steigti muzikos konservatorijas. Pats budamas diplomuotas, gerai pažinojo rusų konservatorijos tvarką ir mokslo metodus, nes pats buvo baigęs Petrapiilio Konservatoriją, gaudamas diplomą dainininko specialybėje, to pat tipo laikydamasis bandė ir Amerikoje muzikos konservatorijas kurti. Tikrumoje kalbant, tos konservatorijos nebuvo pilnoje pras-

mėje to žodžio augstosiomis muzikos mokyklomis, kaip jos yra suprantamos Europoje, bet paprastos muzikos mokyklos, kurios teikia visą prirengimą prie konservatorijos arba kaip čia Amerikoje esti, prie universiteto esamų muzikos fakultetų.

Pats dar buvamas vos tik iš konservatorijos išėjęs, nebuvo genėtinau prisirengęs konservatorijos kurso vedimui, kai tuo tarpu, muzikos mokykloms buvo kuogeriausiai atitinkas. Taip pat ir kitų specialybių muzikoje, sunku buvo gauti augstosios muzikos studijoms moksliniai prisirengusių specialistų. Jis prisžiūrėjo, kad šiame krašte labai imponuoja lietuvius tokie vardai, kurie svetimtųjų yra gerbiami, kt.: kolegijos, universitetai, akademijos, muzikos konservatorijos ir tt., mažesnės įstaigos neužimponuos lietuvio, ypatinčiai jaunimo. Tokiu būdu, kuomet į privatiškas mokyklas tais laikais autoritetai mažai krepdavo dėmesio, tai jis, nieko nelaukdamas, ir pradėjo tas muzikos mokyklas lietuviams steigti, pavadindamas jas konservatorijomis. Sumanymas gražus ir visų remtinas, o jų tikslas dar praktišnesnis: „KELTI LIETUVIŠKĄ MUZIKOS MENĄ“. Todėl visi, kas tik suprato to darbo reikšmę, atvira širdimi ėjo pagalbon. To pasekos, kaip matysime vėliau, buvo begalo didelės.

1910 m., birželio 5 d., buvo atidaryta pirmutinė lietuviška muzikos konservatorija Chicagoje. Tų pat metų „Vien. Liet.“ Nr. 33 randame atspausdintą statutą su konservatorijos programą. Kad aiškiau būtų suprantamas Petrausko tikslas jo įsteigtos konservatorijos, paduosiu keletą ištraukų.

„Lietuviškos Muzikos Konservatorijos“ tikslas: suteikti mokiniams pilną muzikališką išsilavinimą. Konservatorija rengs netik virtuozus-dailininkus, bet ir pedagogus-mokytojus.“

Programas susidėjo iš speciališkųjų ir „priverstinųjų“ dalykų. Speciališkieji buvo sekantys: „dainavimas, smuikas, piano, teorijos (harmonija, kontrapunktas, fuga ir formos)“. Taip pat buvo ir orkestriniai muzikos instrumentai mokiniai. „Priverstinieji (tiems instrumentams, apart speciališkų. ž.): elementariškoji teorija, solfeggio, harmonija, enciklopedija, muzikos istorija ir tt.“

Baigusiems buvo duodami palūlydymai. „Palūlydumus gaus tie, kurie užbaigę vieną iš speciališkųjų dalykų, bus lanke priverstinuosius dalykus paskirtą laiką ir išlaikę egzaminus pagal konservatorijos programą. Diplomus gaus tie, kurie užbaigę vieną iš speciališkųjų dalykų, užbaigę priverstinuosius, draug ir pianą su pedagogiškuoju kursu, o pianistai ar vargonininkai praeis visus pavyzdžius kontrapunkto. Taipgi turi būti pabaigę nors 4 klases (jeigu Europoje) moksliškų dalykų; jeigu Amerikoje, tai public school ir nors du metu kad būtų lanke high school arba kitokias tam lygias mokyklas. Pirmieji gaus titulą: MUZIKOS MOKYTOJAS, antrieji — LIUSO MENO DAILININKAS“. Neilgai tai įstaigai teko veikti, nes del stokos mokinių, jis išvažiavo Europon, tokiu būdu pirmutinė Lietuviška Konservatorija užsidarė; prie to dar prisidėjo ir kiti dalykai, kurių, del stokos vietos, nėra galimybės aprašyti.

Tokios pat rusišios Lietuviška Konservatorija buvo 1913 m. atidaryta ir Brooklyne, kurioje piano skyrių vedė Povilas Ciurlionis, garsus menininko K. K. Ciurlionies brolis. Povilas tuosky vargonininkavo „Aušros Vartų parapijoje“ New Yorke, pas kun. Šeštoka. Tos konservatorijos skyriai buvo Waterbury, Conn., Elizabeth ir Newark, N. J. Į tuos miestus važnuodavo jis pats ir vietoje turėjo savo pavaduotojus. Suprantama, darbas buvo begaliniai sunkus ir tas atsiliepė vėliau į jo sveikatą. Neilgai ir tos mokyklos veikė.

Trečiąją ir paskutiniją konservatoriją buvo įsteigęs Bostone 1914 m., visiškai biznio pamatais; buvo pardavinėjami šėrai visoje Amerikoje. Bostone konservatorija gyvavo ilgiausiai ir davė keletą rimtų muzikos srity veikėjų: Pr. Rimkus — dainininkas, Bačiulis — daug veikalų parašęs ir išlekęs Amerikoje, M. Karbauskas (mirus), Varaitis — vargonininkai ir kt. Pirmutinė, 1917 m., užbaigusi dainavimo skyrių, mokytojos laipsnio diplomą gavo Ona Liutkevičiūtė, kuri vėliau ištekė už J. Kerdiejaus ir 1936 m. balandžio 30 d. mirė.

Kadangi bus įdomu susipažinti arčiau su tos konservatorijos savotišku organizavimu būdu, nes pirmutinės buvo vien tik idėjiniais sumetimais organizuojamos, čia paduosiu ištrauką iš a. a. J. Kerdiejaus rašto, tilpusio 1915 m. 38 Nr. „Ateities“:

(Daugiau Bus)

S. L. A. REIKALAI

„Tėvynė“ - Žurnalas?

V. M. Stulpinas, į p. SLA. Prezidento pasiūlymą („Tėvynė“ žurnalo formatu pakeisti) atsiliepdamas, dalyką toliau parita. Todel susidomėjusių SLA. narių pareiga šį klausimą giliau kritikos rėty paritinti. Nario Stulpino argumentų yra du: 1) didžiosios amerikonių organizacijos organus žurnalais leidžia, ir 2) dabartinio formato „Tėvynė“ nebuli, ir eiliniam nariui veik negalima, savo archyve taupyti.

Del „Tėvynės“ formato ar turinio, man regis, mums, nariams, visados privalo pasistatyti klausimą: KAM „TEVYNĖ“ LEIDŽIAMA? Tik jos leidimo tikslą nuosakiai sau išsiaiškinti, galėsime protinčiau del jos turinio ar formato pasisakyti. Jei „Tėvynė“ leidžiama tikslu narių archyvuose gulėti, tada jos turinys ir formatas privalo būti šiam tikslui atitinkamas. Jei ji leidžiama tikslu organizacijos dienos klausimus spręsti ir apkalbėti, tada jos formatas privalo šiam tikslui atitikti. Jei ji leidžiama amerikonių gyvenimo išraiškas mėgdžioti, tai formatas vėl kitoks. Tokiu būdu, matome, „Tėvynės“ leidimo tikslas čia pagrindinės svarbos turi. To tikslo, nei p. Prezidentas nei p. Stulpinas nenusako. Kiekvienas S. L. A. narys čia, gali būti, turi savo nuomonę ir, „Tėvynės“ formato keitimą sprendžiant, būtų naudinga svarbesnes šių nuomonių kryptis žinoti.

Pirmąjį nario Stulpino argumentą lengvai galima į šalį padėti, nes Amerikos lietuvių gyvenimas, tai ne amerikonių gyvenimas. Amerikonai turi tiek laikraščių, kad didžiosioms organizacijoms nėra jokio pagrindo leisti savo. Organizacijų vardai ten išdirbti, narių šimtais tukstančių skaitomi. Net jų organai žurnalai (Amerikos Lejgiono, Kolumbo Vyčių, Elksų) nesimaip taip plačiai organizacijų gyvenimą ir veiklą aprašyti, kaip musų „Tėvynė“ aprašo SLA.

Žurnalų istorija pas mus marga. Pati „Tėvynė“, prisiminkime, kunigui J. Žiluii redaguojant, regis, žurnalo formatu ėjo. Ir visų mūsų žurnalų istorija liudnos pabaigos: visuomenės dėmesis jais, kažkodel, neaugdavo. Visi sunyko. Taip buvo su kunigo Miluko „Dirva-Žinynu“, Dr. Šliupo „Laisvąja Mintimi“, prof. A. Rimkus redaguojama „Jaunąja Lietuva“, K. S. Karpiaus leidžiamu „Artoju“. Paskutiniausias trintis metais buvo padaryta dvi rimtos pastangos leisti žurnalą: 1935 metais J. Matusėvičius ir Pr. Bajoras atgaivino „Jaunąją Lietuvą“, kurios tik 5 numerius įstengė išleisti. 1936 metais kap. P. Jurgėla pradėjo leisti „Tautą“, kurios, taip pat, tik keturi numeriai pasirodė. Musų skaitytojai ir visuomenė, matyti, žurnalo formatui šalta ir neturi tokio prielankumo, kaip, sakysime, arkirys avizoms. Tas pats pastebėta ir Lietuvoje, ypatinčiai pirm karo. Dabar dalykai, regis, pagerėjo, nes mokyklos priauklė visą kartą išmoksliūtų inteligentų ir apsišvietusios visuomenės.

Todel turėkime mintyse šią liudną musų žurnalų gyvenimo istoriją, kada „Tėvynės“ formato pakeitimą žurnalo svartsime, o „Tėvynės“ leidimo tikslu skaitome SLA. populiarinimą liaudies sluogsnuose. Formatą žurnalu sumažinę, kasžin ar ne-

pakirsime „Tėvynės“ įtaką ten, kur ji mums reikalinga SLA. populiarinti ir aiškinti?

Be to, žurnalui reikalinga brangesnė popiera, ji reikalinga susegti ir, gali būti, viršeliai parupinti. Reiškia, lėšos čia tuojau padidėja. Pildomoji Taryba, ekonominiiais sumetimais (kurių musų organizacijos kultūrinis ir tautinis uždavinys nepateisina) „Tėvynė“ jau dviems puslapiams, arba 25-iais nuosimčiais sumažino. Todel „Tėvynė“ žurnalą reiktų leisti ne kas savaitė, bet kas mėnesis, tikslu šias Pildomosios Tarybos siekiamas taupmenas įkūnyti. Čia vėl įvyktų „Tėvynės“ įtakos pakirtimas, nes kuo rečiau dalykas primenamamas, tuo greičiau pamirštamas.

Asmeniškai, aš pilnai pritariu nario Stulpino antrajam argumentui, nes ir aš turiu istorijon palinkimą, renku ir saugau musų gyvenimo ir organizacijos istorijos užrašus. Žurnalais formatos šiam tikslui vienas geriausių. Tačiau, tokių, kaip mudu su narių Stulpinų, dvylikos tukstančių narių organizacijoje, (jis sako) gali būti, tik „keli šimtai“ atsirastų. Ar tie keli šimtai turi teisės savo asmeniškai naudą virš organizacijos reikalų statyti? Šbarbesnių straipsnių raštų, ko respondencijų ir apyskaitų taupymas lengvai įvykdomas ir be to. Užtenka iš „Tėvynės“ tuos raštus išsikirti ir suklijuoti į tam tikras knygas, kurios „scrap books“ vadinamos. Tai parankus budas naudingoms laikraštinėms iškarpom taupyti. Ir tokias iškarpų knygas patogu bile kam naminiame archyve turėti.

Musų organizacija visuomenėje turi priešų, draugu, abejonančių ir nieko apie mus nežinančių. Turi ir konkurentų. Penkiosdešimties metų musų spaudos istorija rodo, kad žurnalų formatu leisti leidiniai visuomenėje nepatiko, nes buvo ganėtina finansiniai jos paremti. Jie visi turėjo mirti. Mirė gal nevisai delto, kad žurnalo formatu išėjo, bet del turinio, kurio žurnalas reikalauja, ir del retumo, kuriuo žurnalas, paprastai, išaina (sykį į mėnesį). Musų organizacijos konkurentai negalvoja savo organų formatą keisti. Be to, regis, ir kitos musų organizacijos artimos svetimtųjų organizacijos (ar timesnės mums, negu amerikonių), organus leidamos, prisilaiko laikraštinio formato, nes gyvenimas parodė, šis formatas geriausiai tinka jų liaudžiai, kaip ir musų.

„Tėvynės“ įtaką musų visuomeni reikia nemažinti, bet didinti, nes to musų organizacijos gyybė reikalauja. „Tėvynė“ reiktų visomis spēkomis gerinti, tobulinti ir paversti energingu, gyvu laikraščiu, nes jis gina ne vien musų organizacijos reikalus, bet ir tam tikrą, visai tautai svarbią ideologinę kryptį — TAUTINĖ, kury visus lietuvius broliais skaito ir kviečia juos, visokių izmydel, nekibti vienas kitam į kručirę ir liktarnias po akimis vienas kitam nekabinėti. Šiomis dienomis, kada musų visuomenė visokiomis izmy parapijomis skaldoma, šita, žmoniškumo ir demokratijos idealais pagrįsta kryptis permaža gnybų ir sektojų turi. Pusė milijono Amerikos lietuvių (nejskaitant čia moteris, vaikus, senus ir suamerikonėjusius bei ištautėjusius) jokios didelės įtakos 130-čiai

milionių Amerikos gyventojų mintims nepadarys. Gali visi virsti katalikais, protestonais, demokratais, republikonais, socialistais ar komunistais — vis tiek tik lašas Amerikos milionų juroje bus. Tačiau, tegul tas pusė milijono Amerikos lietuvių energingai paremia savo organizacijos, spaudą, meną, literatūrą, muziką, radio programas ir lietuviškas pramogas bei parengimus. Kokį milžinišką turą į savitą visuomeninį gyvenimą idėty! Kiek žmoniškumu ir kultūra paugėty ir savo sielą patobulintų. Kada ginklai žvan ga, žmoniškumas, paprastai, prisigužes tyli. Kada musų visuomenėje del visokių izmy pamirštama etikos, teisybės ir žmoniško elgėsio dėsniai, tada labai ir labai reikalinga toks balsas, kaip „Tėvynės“, kurioje musų organizacija skelbia broliškos pagalbos, artimo paramos, tautinės vienybės ir gražaus įvairių minčių lietuvių sugyvenimo idealus. Tokį organą ir tokį balsą musų visuomenėje reiktų stiprinti, skaidrinti ir didinti, kad pasiektų ten, kur dar nepasiekta.

Gali būti, kiti SLA. nariai kitaip į „Tėvynės“ leidimo tikslą žiuri. Tai jų teisė. Tačiau, tie, kurie su mano mintimis sutinka, žinos, kad „Tėvynė“ žurnalo formatu pakeitus, ji visuomenei nebedarys tokios įtakos, kokią daro dabar, ir darytų, jei Pildomoji Taryba, drašos pasisėmusi, vėl ją atstatytų tokio dydžio, koku ji eidavo.

Vyt. Sirvydas.

S. L. A. APSKRIČIU DARBUOTE

RACINE, WIS.
Pasekmingas SLA. 10-to Apkričio Parengimas.

Balandžio 11 d., Slavokų Salėj, bendrai visų kuopų varde, 10-to apskričio buvo suruoštas koncertinis programos ir šokių vakaras.

Publikos tiek skaitlingai prisirinko, kad ir statiemis nebuvo vietos. Daugiausiai atvažiavo iš Waukegano. Dalyvavo nemaža ir iš visų kolonijų, kaip tai Kenosha, South Milwaukee, Milwaukee ir vietiniai raciniečiai.

Ketvirtą valandą popietų pradėta pildyti programa. Išpildyme programo tenka garbė Waukegano 262 kuopai ir Liuosybės Choru, kuris beveik visą programą išpildė, sudainuodamas virš dešimties dainų, vadovaujant p. Dauderienei. Dainavo visas Liuosybės Choras, susidedantis virš 40 dainininkų, dainininkų ir dalimis paskirstytas moterų ir vyrų solo, duetų ir kvartetų. Pagerbimui Miko Petrausko p. Dauderis sudainavo „Kalvį“.

Kenosha 212 kuopa papildė programą, pakviesdama profesionalę dainininkę p-lę Bronycę Malalę, kuri sudainavo dvi dainas, o Juozas Radavičia pasakė trumpą prakalbėlę apie SLA.

Vietinė 100 kuopa prie programo papildymo dalyvavo su trimis šokikais: gražiai pašoko ir padainavo p-lė Irena Čiapuienė, o mūs seniausio biznieriaus p. Kazimiero White sunus ir dukrelė netik šoko-dainavo, bet ir White orkestrą sudarė ir išpildė keletą lietuviškų nemečių: „Suktinį“, „Klumpakojį“ ir kitus.

South Milwaukee 133 kuopa ėmė dalyvumą programe su juo kais. Mūs nenulstantis veikėjas, p. Juozas Mitka, pasakė juokingas eiles iš gyvenimo nekalty bernelių. (Milwaukės 177 kuopa atsiprašė, nes tuo laiku esanti užimta prisiruošime prie busiančio 10-to apskr. pradžioj birželio mėnesio pusmetinio suvažiavimo.)

Užsibaigus programai, tęsėsi šokiai iki 10 valandos. Svečiai ir viešnios — vieni šoko kiti žemutiniame „palociuje“, vaisingamiesi linksmas dainas dainavo. Vakaras praužė linksnoj nuotaikoj, duodamas geras finansines pasekmes.

Pajamų turėta \$159.85, išmokėta \$97.57, gryno pelno liko \$62.28. Kiekvienai kuopai yra pelno po 6 dolerius, o apskričio izde links \$32.28.

Dabar, vieną pramogą pasiekmingai užbaigę, ruošiamės prie kitos — prie pikniko. Biznio komisija daro planus, kad turėjus dar didesnes pasekmes.

Bendras kuopų ir 10 apskričio piknikas bus birželio 27 d., Kenosha, Wis. Pelnas, kiek links, taip pat bus padalinys per pusę tarpe kuopų ir apskričio.

M. Kasparaitis.

IŠ S. L. A. KUOPU DARBUOTES

LAWRENCE, MASS.
Iš SLA. 41 Kuopos Darbuotės.

SLA. 41 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyko balandžio 4 dieną. Apart kasdieninių reikalų, buvo pakeltas klausimas ir apie SLA. 2 apskričio pikniką, bet kai dar nieko negauta iš apskričio, tai palikta visas dalykas sekantiame susirinkime svarstyti.

Pastebėta laikraščiuose, kad yra miręs Jonas Kerdiejus, tai sekretoriui ir pirmininkui paaiškinus, kad a. a. J. Kerdiejus kadaise gyveno Lawrence ir nemažai veikė SLA. 41 kuopoj ir buvo jos sekretorius — pirm. paprašius ir minutės atsisojimu atiduota paskutinė pagarba a. a. Jonui Kerdiejui, kaip kuopos darbuotojui. Lai jam buna lengva šios šalies žemelėje.

Koncertas ir Teatras.

SLA. 41 kuopa buvo surengęs koncertą ir teatrą. Koncertinę dalį išpildė visi lawrenciečiai (dainininkės ir dainininkai ir šokikė). Daidininkai: seserys Černauskaitės, joms akompanavo A. Navadauskaitė; seserys Kirmelaitės, K. Valunkevičius, Galinis ir Tveraga ir šokikė L. Pajerskaitė, kuriems akompanavo M. Pauliukaitis. Dainininkai dainavo pavieniais ir grupėmis, kuriuos publika iššaukė po keletą sykų dar padainuoti. Publika koncertiniu programą užganėdinta.

Antra dalis programo, tai operetė „Birutė“, kurią vaidino Lowellio ir Lawrence sekanti aktoriai: Birutė — M. Kujutė, Keistutis — L. Paulauskas, Krivė — J. Sadauskas, Lizdeika — K. Vidunas (lawrencietis), Zunsteinas — K. Kinderis, Karžygiai — A. Baumila ir Zdanavičius, Broliai — Ig. Čičūnas ir V. Vidunas (lawrencietis), vaidelytės: Albina Voverys, O. Kučinskas ir E. Sautaitė; Vile — J. Kučinskas, Klaus — H. Suslaucius. Pianistė — D. Chmelnickaitė. Vaidinimu vadovavo K. Kinderis.

Jeigu padaryti šią operetę žingėdžia, tai reikia gerų dainininkų ir judėjimo. Bet šiame lošime nepadaryta jokio žingėdumo — viskas išrodė apimrę. Nors aktoriai savo roles mokėjo gerai, bet neturėjo ganėtinai gyvumo ir silpnai dainavo. Iš visų aktorių publika žavėjo su savo gražiu balsu tik Birutė — M. Kujutė, bet ir jai judėjimo truko. Beje, nevisi aktoriai lowelliečiai dalyvavo lošime, mat, vieni apsiveda, tai nevažiavo, o p-lė J. Jurevičiūtė apsigro ir jos rolė atliko M. Kujutė.

Žmonių buvo pilna svetainė. Kaip girdėti iš publikos pasikalbėjimų, tai koncertine dalimi

yra užsigaudinė, bet į „Birutės“ suvaizdinimą nekaip žiūri. Bet, nežiurint kaip lošimas išėjo — visi aktoriai mokinos ir dėjo pastangas, kad būtų viskas gerai ir delto turėjo nuo vargio. Už darbavimąsi ir dėjimą pastangų jiems priklausio kreditas.

Pelno iš šio parengimo vargiai kiek bus todėl, kad už perstatymą operetės priduta nemaža iškaščių.

Visiems dalyviams tame vakare, varde SLA. 41 kuopos, tariau nuoširdų ačiū.

Pakeltos Algos ir Bedarbė.

Lawrence dartininkams algas pakėlė 10%, bet vos sumąjus pakelti algas žymiai sumažėjo darbai. Tik per vieną savaitę sustojė beveik visai darbo. Del to žymaus sustojimo darbų žmonės kalba įvairiai: vienai sako, kad kompanijos bijo streiko, todėl kad čia smarkiai darbuojasi C. I. O. unija, o kiti kalba, kad kompanijos neturi užsakymų.

M. S., SLA. 41 kp. koresp.

CHICAGO, ILL.

Iš SLA. 139 Kuopos Veikimo.

SLA. 139 kuopa gyvuoja Chicago daly, vadinaoj Roseland (Rožių žemė). Kuopa yra gana veikli ir turi virš šimto narių. Susirinkimai bema tvarkingi ir ramūs. Kuopa kasmet surengia žiemos sezono po gražų parengimą — koncertą arba perstatydama kokį gražų veikalą. Šių metų žieminiam sezono kuopa turėjo du parengimus. Pradžioje sezono buvo suvaizdinama komedija „Aš Numiriau“. Antras kuopos parengimas įvyks gegužės 2 d., J. Stancik's Hall, 205 E. 115-tu St. Tai bus gražus parengimas, kuris yra rengiamas bendrai su Kazimieru Pažarskiu, plačiai žinomu Chicago solistu, kuris išpildys koncertinę programą dalį su keletu pagelbininkų, pasižymėjusių solistų bei muzikantais, butent: Sandra Kohn solistė, Antanas Kaminskas mylimas chiegiečių dainininkas, Genovaitė Woicieik smuikininkė, ir kiti. Kuopa iš savo pusės suvaizdins gražią komediją „Liki-mo Bausmė“. Tai bus gražus parengimas, užbaigiant žiemos sezoną.

Kad davus daugiau progos publikai atsilankyti į šį gražų parengimą, įžanga padaryta pigi, tik 35 centai.

Kuopa vasaros sezono surengia po pikniką.

Šiuo laiku mūsų kuopos pirmininkas, Juozas Pučkorius, ir jo moteris Valė turi didelį nemalonumą del sunkios ligos jų sunaus Vytauto, kuris jau keletą savaitė sunkiai serga. Vytautas šiemet būtų baigęs augstesniąją mokyklą ir buvo pasirėngęs lankyti universitetą. Līga visus jaunuolio ir jo tėvų planus laikinai sutrukdė. Līga daug sutrukdė ir kuopos veikimus, nes kaip Juozas taip ir Valė yra veikiausiai nariai kuopoje — be jų prisidėjimo bei sumanymo neįvyksta nei vienas kuopos parengimas. Kuopiečiai labai apgailestauja ir atjaucia kuopos veikėjus jų nemalonią padėtį. Kuopos veikėjai velija kuogreičiausiai Vytautui pasveikti ir nuraminti savo tėvus, kurie galės vėl veikti aktyviai del kuopos labo.

Kuopa susirinkimus laiko miesto parko Palmer Park svetainėje pirmo ketvirtadienio vakare. Sekantis kuopos susirinkimas įvyks gegužio 6 d. Visi kuopos nariai turėtų susirinkime dalyvauti ir užsimokėti mokesčius.

A. Narbutas, SLA. 139 kp. organiz.

NEKROLOGIJA

GRAND RAPIDS, MICH.

A. a. Juozas Juraitis, SLA. 60 Kuopos Narys.

A. a. Juozas Juraitis su šiuo pasauliu atsiskyrė balandžio 16 d., turėdamas 58 metus amžiaus. Iš Lietuvos velionis paėjo iš Vilkaviškio parapijos. Šioje šaly išgyveno virš 34 metus. Buvo vedęs. Turėjo vieną dukterį, kuri yra slaugė. Bet ir duklė serga ir randasi ligoninėje.

Velionis Juozas Juraitis pergyveno sunkius laikus prieš pabaigą savo gyvenimo. Nekalbant jau apie bedarbę, jo šeimyną smarkiai kankina ligos: pereiniais metais velionio moteris tris mėnesius sirgo, duklė jau treti metai serga. Laimė dar, kad visi priklauso prie S. L. A. ir gavo ligoje pašelpas. Duklė ir dabar gauna pašelpą iš Našių ir Našlaičių Fondo.

Velionis Juozas Juraitis prie SLA. 60 kuopos prigulėjo per daugelį metų, buvo ramus narys ir su visais gražiai sugyveno. Taipgi jis priklausė ir prie S. L. A. ir Dukterų Draugijos.

Laidotuvėmis rūpinosi Lietuvos laidotuvių direktorius, Bartkus. Palaidotas lietuvių laisvoje kapinėse.

Dideliame nuliudime velionis paliko šeimą: O. Juraitienę ir dukterį M. Juraitę.

Išlėkis ramiai, mielas drauge. Lai tau buna lengva šios šalies šaltoji žemelė.

J. Karsokas.

CAMBRIDGE, MASS.

A. a. Juozas Valeika, SLA. 371 Kp. Narys.

Numirė SLA. 371 kp. buvęs prezidentas, vietos lietuvių veikėjas nuo pat jo atvažiavimo į šią šalį, velionis Juozas Valeika. Susirgo vasario 20 d. galvos ir sprando liga. Daktarai išpradžiū manė, kad tai šaltis ir jį nuo šalčio gydė. Bet vėliau ir to apsiereikimo nebuvo, o galvos skaudėjimo nenustabdė. Vis ejo blogyn. Nuvežtas į ligoninę, padarė tam tikrą „treatmentą“ ir a. a. Juozas jautėsi kad tuoj pasveiks. Bet, po poros dienų vėl pasireikė galvos skaudėjimas ir dar aršesnis. Ir taip nelėmta liga kankino suvirš penkias savaites, o daktarai negalėjo jo ligos susekti, nes visi ženklai ligoje buvo slaptybė. A. a. Juozas numirė kovo 28 d., nesurastas kokia liga, daktarai tik spėjo, kad jam galėjo būti smegenų uždegimas. Nors jam mirus norėjo jį skriosti, bet palikus moteris ir gimines taip buvo jo mirčia gal lesčio sujudinti, kad neleido. Tokiu būdu jo liga pasiliko paslaptimi.

A. a. Juozas numirė sulaukęs vos 53 metus, palikdamas moterį Stella, sunų Albertą apie 17 metų amžiaus, du brolius — Antaną ir Joną, seseris — Barbora ir Elzbieta, gyvenančius Amerikoje ir daug giminių ir draugų, kurie jo liudi.

Velionis Juozas Valeika paėjo iš Lietuvos, Biržų apskrčio, Pasvalio miestelio. Į Ameriką

atvyko 1911 metais ir apsisotojo Cambridge, Mass. Darbavosi tarp vietos pažangių draugijų bei kuopų, prie kurių velionis prigulėjo. Iš amato buvo pirmos klasės mašinistas ir uždirbdavo gerus pinigus. A. a. Juozas į SLA. 371 kp. prigulėjo nuo pat jos įsisteigimo, visada buvo jos valdyboje. Buvo išrinktas į SLA. 38 ir 39 Seimus delegatu ir visą laiką darbavosi SLA. gerovei.

Iš pažvalgu buvo socialistas, labai rimto būdo ir į dalykus žiūrėdavo šaltai be jokių išsiokimų. Už tai jį gerbė ir jo priešinčiai: katalikai ir sandariečiai.

Palaidotas balandžio 1 d., 1937 m. Cambridge kapinėse. Laidotuvėse, nors buvo darbo dienoje, dalyvavo gausus skaičius draugų ir pažįstamų. Apie 70 automobilių sekė paskui velionio karstą. Stoboje pasakė trumpą atsisveikinimo prkalbėlę „Keleivio“ radaktorius S. Michelsonas, o ant kapų gerb. SLA. Prezidentas F. J. Bagočius. Velioniui gėlių vainikų buvo suvežta pilnas kambarys: nuo giminių, draugų, pažįstamų ir kaimynų.

Varde SLA. 371 kp., reiškiu giliausios užuojautos velionio moteriai, sunui, visiems jo giminėms ir draugams.

Vizų Mokesnio Panaikinimas

(Lietuvos Pasiuntinybės žinios)

WASHINGTON, D. C. 1937 m. balandžio 19 d. — Lietuvos ir Amerikos vyriausybės susitarė savitarpiai nuo š. m. gegužės 1 d. panaikinti vizų mokesnius. Jokio mokesnio už prašymus (aplikacijas) vizai gauti taipgi nebebus imama. Susitarimas del vizų mokesnio panaikinimo šiomis dienomis tapo pasirašytas Washingtono po P. žadeikį, Lietuvos Įgaliojta Ministrerį ir gerbiamą Cordell Hull, Secretary of State.

Tatai reiškia, kad pačios vizos nėra panaikinamos ir kiekvienas keleivis, Amerikos plieitis, vykdamas į Lietuvą, turės kaip ir pirmiau gauti savo U. S. pasui iš Lietuvos Generalinio Konsulato, 46 Fifth Ave., New York, arba iš Lietuvos Konsulato, 100 E. Bellevue Place, Chicago Ill. lietuvišką vizą (leidimą) — tik už tas vizas nieko jau nebereikės mokėti, kada pirmiau reikėdavo mokėti tai penki, tai dešimt dolerių.

Yra manoma, kad visų mokesnio panaikinimas bus visuomenės palankiai sutiktas ir pasakatinis abiejų kraštų turizmą. Šis susitarimas betgi neliečia imigrantus, o tik turistus arba laikinai atsilankančius svečius.

Turizmo (svečiavimosi) reikalas, ypač Lietuvai, vis darosi svarbesnis, kaip į Palangą ir Klaipėdos krašto rezortus. Su turizmu malonumais paprastai jungiamas ir koks nors biznis. Dažnai tenka išgirsti Amerikos lietuvių nusiskundimą: „čionai pr krizj vos galą negavau, o Lietuvoje bučiau galėjęs dvarą nusipirkti“. Jei ne dvarą, tai bent gerą ukį galima nusipirkti ir dabar Lietuvoje. Gražus Lietuvos pajuris nuo šventosios žvejų uosto iki Nidos turi įvairių galimybių nevien sveikatoms, bet ir biznio atžvilgiu. Nemokamos vizos tegul paskatina praleisti vasaros atostogas Lietuvoje visus tuos, kurie del menkų priežasčių vis atidėloja savo senosios tėvynės aplankymą bei joje apsigyvenimą, prisidedant tenai prie naudingo darbo.

Pavasarinės Mintys

Pavasaris karsto ant medžių šakų jaunus žiedus, išsuptus vakarų zefyro lopšy. Mano širdis džiaugiasi su pavasariu. Saldūs ir liepsnoją kvapsniai maudo mano sielą.

Aš negirdžiu žemiško gyvenimo disarmonijų ir vaidų. Aš armonizuojuos visu universu. Vėjelis neturi tokios grožybės ar didybės, kaip mano siela. Juros melodija nėra tokia saldi, kaip mano širdies choras. Spindulingi saulės sparnai nešioja mane. Jie yra mano. Paukščių čiulbėjimas yra mano giesmė. Esu pakilęs augštybėje ant šviesiai žibantų aušros vėliavų.

Pavasario tvinkčiojančių paukščių giesmės yra mano esybės giesmė. Linksmi debesėliai reflektuoja mano džiaugsmą. Esu pasiliusavęs — džiaugiuosi meilumu ir gražumu.

Palaima vaikuoja ja mane. Tyri žvaigždžių bučkiai gaivina ir saldina mano sielą. Esu susijungęs visu grožiu! Aš sapnuoju, myliu savo MEILE!...

O, malonus pavasari! Ateik eteriniu minkštumu ir gerumu, ir iš po plėvėsuojančio debesėlio kruties, kai muzika žadina sutvėrimą, prisidengęs šesėlinių rožių lietuvi, nusileisk ant mūsų laukų!

Pavasario kvapas ateina šioj sutemos valandoje iš tamsybių ir atneša mano tyliam kambareliui pavogtas gėlių saldybes. Galinga ganta keliasi iš žiemos grabo. Saulė padangėse skaidrėja; gyvenimas žemėje turtėja.

Lietus ir giedra išlengvo rieda žemės žalumui. Medžių šakos lapuojasi žiedai pumpuruojasi; ir vienas po kito, paukščiai giesmininkai grįžta!...

Ak! koks nepaprastas pavasario apsiereikimas! Maloni žolių, gėlių ir medžių pirmynžangai ir augimas. Tyli pažanga, kurios jokia jėga negali sulaukyti ir suvaldyti. Jeigu pavasaris ateitų tik sykį į šimtmetį, ir tyliai pasireikštų žemės drebjimo skambėjimu, koks tada nuostabumas ir lukestis apimty žmonių širdis! Bet dabar — tyklus pavasario eilinis pasireikšimas sugestuoja tik reikalingumą.

Aš džiaugiuosi skaištaus pavasario maloninga jėga. O gamtos gaivintojau! tu pagyvensi trumpą valandėlę ir numirsi vasaros karšty intensynės ugnies garuose. Bet tavo atmintis, užrašyta dainoje, pasiliks su mumis.

Klaingos pavasargėlės jau skelbė žiedus; smiegniai kėlė karoja. Oras apsaless obelų žiedais; slėnys ilgėja ir baltoja vėšnių žiedais.

O, jaunas pavasari! mes sveikiname tave! Tavo saulės spinduliai skaidrėja peteliškių sparnuose. Grožis žėrėja žiedais padabintuose medžiuose. Krumynai, pasidabinę gėlėmis ir balsaminiais lapais, purpuuoja ir dengiasi palmomis. Vėlio nučiuota žolė ima banguoti. Šviežias žuomas dabina daržus ir kapus!

Pavasaris — mūsų saldžiausia daina. Pavasary mes gauname įkvėpimą ir naują gyvumą: liudyti jo pirmąjį išbūdimą; jausti jo šiltą kvapą tyliai bėgiojant per jutesius; matyti drėgnai minkštą žemę pradendant leisti diegus ir aksominis žolės lapelius.

Nėra kito būdo, kurioje jaunieji galėtų geriau apsipazinti su garbinimo sentimentais, ar

ba senieji juos palaikyti, kaip tik tu minties ir observacijos papročių kultivavimu, kas pereinamo gamtos scenas, kurios akstina mus žiūrėti ir matyti praklilynę kiekvienam pasirodyme ir perkeisti pasaulį, kuriame neišmanėlis ir nemintin-gasis mato tik laiko ir progos ir visur esančią didingą karaliją. Šitoks apmąstymas ar meditacija paklja natūraliai vidury scenų, kurias mes dabar matome. Iš šitų puikių išmintingojų žodžių: „žiema prabėgo, gėlės žydi žemę ir giestančių paukščių laikas sugrįžo“, mes galime daug ko pasimokyti. Tokius momentuos, mes matome gražiausį ir nuostabiausį spektaklį, kurį gamta rodo mūsų akims. Žemė, pavasariu stebuklu, keliasi iš savo kapo ir žengia į gyvenimą ir grožį. Pavasaris — palaimos sezonas. Augalų pasaulis nudengia ir barsto grožį ir fragranciją į žmonių gyvenimą. Gyvųjų sutvėrimai išbunda į naują gyvenimą; milijonai matomų ir miriadai nematomų esybių džiaugiasi nauju gyvenimu ir sveikina tyliu ir neaiškiu balsu galybę, kuri davė joms kilnę. Pavasary mes galime geriau išmokyti ir pažinti visuotiną kurėjo gėrybę.

O, vėjaliai! atpusk greičiau puikų pavasarį meilės sieloms! Pavasary jaunuoio svajones lengvai krypta į meilės mintis. Pavasaris neskaityo sėklų ir nerenka varpų, neigi kraunasi turtus. Vasara atbučiuoja

šiol pagal tą pakeitimą jau daug tokių siuntinių be maito ir įleista. Tai yra lyg kokia vytauraisybės dovana neturtingiems dovanų gavėjams. Tačiau tą pakeitimą, suteikimą finansų ministeriui teisės be maito įleisti daiktus siunčiamus dovanomis, daug kas suprato perplatai ir dovanomis pradėjo siųsti ir prekų bei įvairių prabangos daiktų, kaip balnių suknelių, tortų, dviračių ir tt. Žinoma, tokie daiktai negali būti įleidžiami be maito, nors jie siunčiami ir dovanomis. Tačiau, tai vieniam gali sudaryti bereikalingų kreipinėjimosi. Tam pašalinti prekybos departamentas išleido specialų tuo reikalu aplikraštį. Jame nurodoma, kurie daiktai negali būti nuo maito atleidžiami. Butent, nuo maito neatleidžiama, nors ir dovanomis siunčiama: akcizuotos prekės (arbata, tabakas, cigari, popirosai, rukomasis popieris, gilzės, svaiginamieji gėrai, įvairūs vynai, mielės), monopolizuotos prekės (degtinė, spiritas, kortos, degtukai), šaunamieji ginklai, rukomasis opiumas, svetimų šalių loterijos bilietai, susisiekimo priemonės (dviračiai, motociklai, automobiliai ir kt.), konditerijos prekės (saldainiai, šokoladas, pyragaičiai ir kt.), kosmosos prekės (kvėpalai, odelonai, elektrai, muilas), prabangos prekės (brangiųjų metalų ir brangiųjų akmenų dirbiniai, brangi kailiai, balinės suknelės ir kt.) ir visos kitos prekės, kurios siunčiamos prekybos tikslams.

Todel dovanų siuntėjai, dovanas siųsdami, turėtų išsankto žinoti, kad, siunčiant dovanomis išvardintas prekes, jų gavėjams teks užsimokėti maito, kuris prabanginems prekėms yra nevisai žemas. Tsb.

Kas Įleidžiama į Lietuvą Be Maito Dovanomis

Užsienioose gyvenantieji lietuviai ir kiti iš Lietuvos kilusieji asmenys kas metai į Lietuvą savo giminėms siunčia pašto siuntiniais įvairių dovanų: vartotų drabužių, avalinės, balnių ir kitų smulkių daiktų, vartojamų namų apyvartoje. Daugiausia siuntinių siunčiama neturtingiesiems sluoksniams ir ukininkams. Šis gražus visame pasauly gyvenančių lietuvių ryšio palaikymas su tėvymėje Lietuvoje esančiais giminėmis yra užsilikęs nuo Lietuvos kurtimosi laiku, nuo 1918—1922 metų, kada Lietuvoje visko stiego: drabužių, avalinės ir pinito žūsi. Užsieni gyvenantieji lietuviai tada dešimtimis tukstantių kasmet rėmė per Didįjį Karą ir nepriklausomybės kovas nutalintą Lietuvą. Ir dabar į Lietuvą kasmet tokių siuntinių atsiunčiama apie 30,000. Apie 90% šio skaičiaus eina iš Jungtinių Valstijų, o kita dalis iš Argentinos, Kanados, Afrikos, Anglijos ir kitų šalių.

Ligi šių metų vasario mėn. veikusiai munitinių įsytymais nauji daiktai, nors jie buvo siunčiami ir dovanomis ir kartutu su senais vartotais daiktais, be maito į Lietuvą nebuvo įleidžiami. Kadangi dažnai dovanomis siunčiama šilko, kuriam nu statyti augsti įvejamieji miltai, tai dažnai siuntinio gavėjams, negaledamas sumokėti 200—300 litų maito, turėdavo atsiskaityti nuo dovanų ir siuntinys grįždavo atgal, nuo maito jo atleisti negalėdavo nė finansų ministeris. Tuo buvo nepatenkinti ir dovanų siuntėjai ir gavėjai.

Prieš kurį laiką pakeistais įstatymais, kaip žinoma, finansų ministeriui suteikta teisė įleisti be maito bent kurinuos daiktus, jeigu jie neabejojama siunčiami dovanomis. Ligi

jo nuvargusias akis ir atima jo karuną ir skeprą.

Kada vaismedžiai žydi, žėrėja — žmogaus širdis lengvėja. Žmogaus širdy žydi amžinas pavasaris. Pavasaris liktų apsiniaukęs oras, jei vasara neateitų. Pavasario upeliai plaukia giedriai ir dainuoja meilės rapsodijas. Pavasario dvasia visa ir visus žavėja. Pavasaris — gyvybės žinių nešiojas. Jis mums atneša meilės gėlių.

Pavasaris sako: ateinu; ateinu per kalnus ir klonius su šviesa ir daina! Jūs seksit mano pėdsakus per budėjančią žemę.

Pavasaris — malonių dienų ir saldžių rožių gimdytojas. Pavasario kudikius širdies tamsybę lyg vėžys griaužia.

Saldusis pavasaris turėtų žydyti kiekvienoj širdy. Narcizai pražydi pirm kregždžių atkeli-mo ir rėdo kovo vėjus gražumu. Pijonkos tamsiaspalvės yra saldesnės už Junos akis, ar Cyteros kvapsni. Pavasarinė saulė lieja naują gyvybę ir grožį į prasciausią gėlele.

Skaitytojau, išbusk! Pavasario baltos putos skaidrina darinius ir gatves. Kodėl jis neskaidrintų tavo širdies? Pavasaris atrakina gėlių kapus, kad pieštų šypsančią žemę ir dabintų žmonių sielas.

Pavasaris ir mėnulis sugrįžta. Saulė lenktyniuoja. Pasaulis jaunėja. Kudikiai rėkauja gatvėje. Žmonės atgimsta, jaunėja ir bujoja. Gėlės dygsta iš dūlių. Pražydi. Paukščiai gienda; medžiai skleidžia žalius lapus. Bet meilė sykį numirusi — nebesugrįžta. Tik širdgėla te-užima jos vietą. V. J. B.

Čiaudulys - Velnio Dovana

„Tėvynės“ numery 16 tilpo straipsnis, buk čiaudulys senovės laikuose turėjo kokį tai sąryšį su dievais ir jų dovanomis. Žinoma, aš čia nekritikuoju rašėjo „S“. Nors tame straipsny yra keletas ištraukų iš istorijos keleto tautų, bet tas dar, toli gražu, nemušviečia tu senovės papročių: kodėl kaip vienas nusiciūdi, o kiti, net sutautinai, atsako į sveikata.

Čia gi, sveikatos atžvilgiu, lietuvių papročiuose yra tas, kad kai kada ir kai kam pasi-taiko ką nors tokio įkvėpuoti j nosi, kaip tai: vasaros laiku kokią musiukę, uodą, smilčių dūlikų ir gėlių ir kitokių aromatškų žolių kvapsni. Taipgi tabako dumai, krieknai, svogunai, pipirai ir šimtai dar įvairių dalykų, kurie sureizina jautrius nosies nervus ir kitus uostymo organus, priverčia žmogų čiaudėti. Čia gi ir yra faktas, kad kai kas tik tokio erzincio pakliu-va į nosį, tai ir sukelia sensaciją ir tada užėina čiaudulys, mat ganta stengiasi išmesti lauk kiekvieną pakliuvusį be-reikalingą „svečių“ ir nusiciū-dėjus buna lengviau ir sveikiau.

Bet, atleiskite man skaitytojai, kad aš šitam rašiniui duodu savotišką antraštę, butent „Čiaudulys — Velnio Dovana“, nes čiaudulys, ypač šioje šaly, visiems gerai žinomas. Juk šiandien jau nereikia mums knistis į senovės grekų filiozofijas arba į persų švent-rasčius, kad išsiaiškintus čiaudulio reikšmę arba „dovaną“. Šiandien, jei tik dažniau nusiciūdi, tai ženklas, kad jau pagavai slogos: gripą ar branchitą, katarą arba angų kalba vadinamą hey fever. Ir šitie čiauduliai nereiskia jokios sveikatos, bet kartais net sunkią ligą. Čia jau bakterijomis užkrešti kvėpavimo organai ir reikia eiti pas gydytoją, kad jis tuos čiaudulius padarytų „ant sveikatos“.

J. A. Kazlauskas.

Kiek Ateivių Tapo Pilieciais

148,118 žmonių padavė prašymus del pirmų popierių ir 167,127 prašymus padavė del naturalizacijos pereinais fiskaliais metais, užsibaigiant birželio 30 d., 1936 m., kaip nusako neseniai išleistas Immigration and Naturalization Tarnystės raportas. 1936 m. išviso 141,265 pilietystės sertifikatai išduoti.

Tos skaitlinės parodo, kad pereinais dvejis metais skaitlius naturalizuotų piliečių žymiai paugo. 1930 m. cenzas užkordavo 6,284,613 ateivių Jungt. Valstijose. Nuo tada, pagal statistiką, jų skaitlius iki 4,922,000 sumažintas ir iš ty apie 1,139,000 jau einė žingsnius tapti pilieciais.

Tikros naturalizacijos statistikos buvo pradėtos tik 1907 m., kada valstijų teismai įvedė praktiką pasiųsti į Washingtoną duplikatines kopijas pirmų popierių, naturalizacijos prašymų ir kiekvieno naturalizacijos — sertifikato kopiją. Nuo 1907 iki 1937 m. deklaracijos intencijų išpildyta 6,605,629, prašymų gauta net 4,234,942 ir 3,781,232 naturalizacijos sertifikatai išduoti. FLIS.

— Patarkite savo draugams ir pažįstamiems prisirašyti prie Susivienijimo, nes tai yra didžiausia lietuvių apbraudros ir pašelpos organizacija.

Ar Lietuvos Opera ir Baletas Vyks į Ameriką?

Amerikos lietuviai jau gana senai trokšta pamatyti Lietuvos baletą ir išgirsti Lietuvos operos dainininkus. Kaip gi nerūpės pažinti ir dvasia pajusti mūsų tautos meno jėgas, gabumus? Kai prieš porą metų Lietuvos baletininkai pasižymėjo ir nustebeino, Monto-Carlo ir Londono visuomenę, amerikiečiai dar daugiau įsidėgė didžiuliu troškimu susilaukti šių mūsų tautos meno jėgų. Be to, daugelis amerikiečių taip pat mieliai pasiklausytų mūsų dainių dainininkų Kipro Petrausko ir kitų žymių dainininkų ir dainininkių ir pasigėrėtų mūsų baletu gabumais. Atrodo, kad tas gali įvykti mūsų visų džiaugsmui.

Prieš apleidžiant Lietuvą, 1930 m. kalbėjau su Kipro Petrausku Kaune ir klausiau, ar jis mano suteikti laimės Amerikos lietuviams — išgirsti jo balsą. Jis pareiškė, kad labai norėtų pamatyti Ameriką ir padainuoti joje gyvenantiems lietuviams, žino, kad ir mes to labai trokštame, bet visa klintis yra ši: jis gali vykti Ameriką tik tuo atveju, kai jam bus užtikrintas suorganizuotas maršrutas.

Tą klijų ržiosi pašalinti ir šį didį sumanymą įvykdyti ne kas kitas, kaip garsusis muzikos profesorius ir kompozitorius Juozas Žilėvičius. Kaip žinome, jis rašo lietuvių tautos muzikos istoriją, kuriai reikia medžiagą jau ilgą eilę metų. Jis surinko jau gal visus lietuvių muzikos kurinius ir faktus apie mūsų chorų ir menininkų veiklą. Norėdamas šią įdomią istoriją papuošti dideliu įvykiu — Lietuvos operos ir baletu atsilankyti Amerikoje, jis sumanė pakviesti šias jėgas 1939 m., kai Pasaulio Paroda New York'e stebins milijonus žmonių. Šį sumanymą išdėstė Lietuvos operos vadovybei. Ir kas gi atsitiko? Mūsų tautos operos direktorius prof. V. Žadeika, apsvairstęs šį reikalą ir pasitaręs su vyriausybe ir menininkais mieliai pritarė ir savo laiške iš šių metų balandžio 2 dienos prof. Žilėvičiui tarp kitko pabrėžė: „Mūsų operos dalyvių vykimas į Ameriką 1939 m. yra galimas dalykas. Iš Lietuvos tektų siųsti tik geriausias jėgas. Lauksiu apie tai konkretaus plano ir žinių“.

Prof. Žilėvičius buvo Lietuvos valstybės teatro direktorius ir gerai nusimano, ką reikšima mūsų lietuvių operai ir baletui net į Ameriką ir suorganizuoti vaidinimus bent didesnės Amerikos lietuvių kolonijose! Baisu net ir pagalvoti apie tokio darbo didumą ir sunkumą. Bet jis ržiosi patenkinti seną Amerikos lietuvių troškimą ir pasinaudoti proga — Pasaulinėje Parodoje parodyti Lietuvos baletą ir gal operą. Tai būtų be galo svarbu, naudinga ir garbė mūsų tautai. Jei toks autoritetas, kaip prof. Žilėvičius, imasi tokio milžiniško darbo, tai ir Lietuvos operos vadovybė pasitiki šio darbo sėkmingumu ir yra tikra, kad šis sumanymas bus garbingai įvykdytas. Tai bus labai didelis prof. Žilėvičiaus upepelas.

Betgi tai dar ne viskas. Šis didis menininkas ir organizatorius dar toliau siekia. Jis nori, kad Lietuvos menininkų rinktinė pastatytų Amerikoje ne bent kokias tarptautines operas, bet tikrai LIETUVISKĄ OPERĄ IR LIETUVISKĄJĮ BALETĄ. Turime jau tris lietuviškas operas: „Gražina“, „Trys talismanai“ ir „Šarunas“ ir kelias lietuviškas baletų kompozicijas. Tad Amerikos lietuviai ir ame-

rikonai turės progos išgirsti ne tik žymiausių mūsų dainininkus, bet ir pamatyti savo tautos meną ir tautinius lietuvių šokius, artistiskai vykdomus geriausių šokėjų. Tai yra dvejopa reikšmė. Taigi, girdėsime matysime ne tik žymiausių savo meno reikšėjus, bet ir lietuvišką meną dainoje, muzikoje, plastikoje, šokyje. Tautinė mūsų dvasia atsigaus tarp įvairių partinių ginčų, tarpusavio ne-

Saugumas Apsimoka

Amerikos industrija kasmet užmuša 24,000 darbininkų ir sužeidžia 3,000,000, už ką išmokama bilionai dolerių kompensacijai ir darbo pralaimėjimais. Works Progress Administration rekordai parodo, kad praktiškas nukreipimo programos apsaugoja gyvastingis ir sutaupe dolerius.

Pereitais metais, vienu laiku, WPA samdė milijonus darbininkų prie 100,000 projektų. Privatishkų industrijų apsaugojimui parodo, kad kompensacijos apsaugoja šitam skaitliu darbininkų butų kainavus net \$80,000,000. Vieton to, WPA praleido mažiau, kai 10 milijonų — arba 43 1/2 milijonus del jos naujos rūšies praktiško nukreipimo programo ir tik 4 1/2 milijonus kompensacijai. Reikiška, sutaupe \$70,000,000.

WPA apsaugos kampanija, kuri yra tos rūšies didžiausia pasauly, buvo įsteigta pagal budą National Safety Council ir asekuracijos ekspertų rekomendacijos. Įvedė į daugelį darbo dirvų pasekmingus saugumo eksperimentus: plieno, geležies, viešosios naudos, cemento, aliejaus, popiero ir chemikalų korporacijos. WPA apdengti darbai apima visokias rūšis pavojingos statybos ir žemės konstrukcijas, kur indus trija visai nei nebاندė apsaugoti darbininkus.

WPA saugumo kova numušė sužeidimų ratą iki 1/7 dalies ratos del darbininkų privatiškose industrijose panašiose aplinkybėse.

Trys svarbieji faktoriai prie to prisidėjo: kooperacija tarpe darbininkų, jų vartojimas gyvastingis išgelbėjimo prietaisų ir tinkamas peržiūrėjimas ir užveizda visų jų veikimų prie projektų ir triobose, kur jie dirbo.

Moderninėje industrijoje, vieno darbininko svajojimas arba neatsargumas gali atnešti mirčių daugeliui kitų. WPA darbininkai atsargiai lavinti prie darbų, susirinkimuose jiems duodama prakalbos, plakatos ir specialūs pranešimai, kas juos supažindina su saugiais darbu budais ir kaip tinkamai atlikti savo darbą. Sąryšy su Amerikos Raudonoju Kryžium ir Jungt. Valstijų Kasyklų Biuru 250,000 vyrų išlavinta pirmos pagalbos darbe.

Gyvasties išgelbėjimo prietaisais, kurias pristatė WPA, jima akinius, kaukes ir respiratorius apsaugoti darbininkų akis ir plaučius; salmus, saugumo diržus ir linijas apsaugoti darbininkus nuo staigios mirties; sunkias pirštines ir metalinius čeverkykus nukreipti puolantį medį; ir akmens ir medžio įstaigoje visokios rūšys apsaugojančių daiktų pritaikinta prie krutamiosios mašinerijos nukreipti sužeidimus. Darbininkai turi priverstinai nešioti ir daryti šitas apsaugojančias prietaisais.

Peržiūrėjimą visų projektų vedė tam tikslui išlavintas

santaikoje, po sunkios depresijos ir besiklausant kalbų apie Lietuvos vidaus gyvenimą. O šiamec galės m gerėtis Lietuvos sporto j-gomis.

Į milžinišką darbą įsikinko mūsų menininkas Žilėvičius. Busime jam dėkingi už tai. Bet ir turėsime stoti jam talkon — sudaryti darbų komitetą iš įvairių srovių menininkų. Laiko neperdaugiasia liko ligi tos didžios lietuviškos meno šventės. Lauksime nekančiai žymiausių Lietuvos lakštingalų ir lengvų, lieknų, vikrių šokėjų!

P. Jurgėla.

Įvairios Žinios

SMARKAI DIDĖJA TAUPMENOS.

KAUNAS. — Lietuvoje pradedama reikštis ekonominis atkurtimas, kurio pasekoje kyla gyventojų finansinis pajėgumas. Sąryšy su tuo ir Lietuvos bankuose smarkiai didėja taupmenos ir taupytojų skaičius.

Per pirmąjį šių metų mėnesį taupomųjų valstybės kasų indėliai padidėjo 1,361,000 litų. Šių metų sausio mėn. 1 d. taupomose valstybės kasose indėlių buvo 52,291,000 litų, o vasario mėn. 1 d. — 53,652,000 litų.

Gražiai auga ir taupytojų skaičius. Pav. 1936 m. sausio mėn. 1 d. savo sutaupe taupomose valstybės kasose buvo sudėję 19,958 asmenys ir įstaigos, o 1937 m. sausio mėn. 1 d. jau — 27,387. Vadinas, per vienerius metus indėlininkų skaičius padidėjo 7,876 taupytojais, arba 39%. Taip gražiai besiplečiančiais taupymo vaisiais galima tik pasidžiaugti.

UŽSIMUSĖ ŽMOGUS-SINKSNOSPARNIS.

VINCENNES, Francija. — Balandžio 26 dieną čia tula amerikietis, Clem Sohn, demonstravo, kaip jis gali ore „skristi“ kaip siksšnosparnis. Jis, mat, buvo įsitaisęs panašius siksšnosparnius spartus ir jais, sakysim, iš 10,000 aušgščio skris damas, darydamas gana jaudinančių scenų. Šitokiomis demonstracijomis jis buvo plačiai žinomas visoje Amerikoje. Šiuo syk, tačiau, jis žmones sujaudino prieinajai: darydamas demonstraciją ir puldamas iš augštumos, jis kaž kaip nepajėgė savo „sparnų“ atidaryti ir nukrito tiesiog į žemę, užsimusdamas ant vietos. Jo kunas palaidojimui bus parvežtas į tėviškę, Michigano valstijoje.

STIPRIAUS SAUGOS STALINĄ. RYGA. — Komisarių taryba Maskvoj mano stipriai apsaugot diktatorių Staliną ir pačius save nuo galimo pasikėsinimo minint gegužės pirmąją. Kadangi Stalinas ir kiti komisarai jau nepasitiki čekos agentais, tarp kurių susėta griestų diktatoriaus priešų, tai minimai apsaugai sudaryta kazokų divizija, kuri saugos visus viršiminius. Generalis karo štabas irgi įpareiguotas imtis saugumo priemonių gegužės pirmąją minint.

Lietuvos Turizmo Reikalais

Spaudoje pasirodė turbuti pirmas straipsnis apie Lietuvos turizmo išplatinimą. Ponas A. S. Trečiokas, LLASA. išdėtinė savo straipsny „Tėvnyne“ nurodė, kokių būdu galima būtų išplatininti turizmą į Lietuvą, jeigu Lietuvos vyriausybė prisidėtų.

Mano supratimu, Lietuvos vyriausybė turėtų prisidėti netik prie turizmo išplatinimo Amerikos lietuvių tarpe, bet ir prie patraukimo Amerikos lietuvių važiuoti į Lietuvą apsigyventi ir įvestuoti savo sutautų dolerius į ukius, namus, pramonę ir tt.

Lietuvos vyriausybė turizmo atžvilgiu turėtų pasekti kitų valstybių pavyzdžius, butent: turistams ir norintiems Amerikos lietuviams įsigyti Lietuvos 50c žangos. Muziejų operuoja tam tikslui susitvėrusi bendrovė, kuri nupirko tą namą ir jį muziejiskai įrengė. Tarpe daugybės ponios Simpson atvaizdų ir kt. dalykų, galima matyti nemažą Anglijos didikų atvaizdų, jų tarpe buvusio karaliaus Edvardo VIII, kuris dabar Windsor'o kunigaikščiu vadinamas, Anglijos karaliaus Jurgio atvaizdas ir keletas kitų. Muziejus randasi po numeriu 212 East Biddle St.

BERLYNAS. — Naciai pašalino šimtus vaikų, senelių ir paglėgėlių iš žydų draugijų palai-komų prieglaudų. Prieglaudas naciai sukonskifavo. Kadangi ši „operacija“ padaryta bėgy trijų dienų, tai pašalintiems prieglaudų gyventojams nespėta parupinti naujas prisiglaudimus vietas.

J. Padžiunas.

S. L. A. KALENDORIUS

KUOPŲ BEI APSKRICIŲ PARENGIMAI

PHILADELPHIA, PA. — SLA.

135 kuopa rengia linksmą ir malonią „Beef Roast and Beer Party“ — keptos jautienės ir alaus suėgą gegužio 28 dienos vakare, Lietuvių Muzikalo Namų kambariuose. Į šią suėgą įžanga tik vienas doleris porai. Pavieniams vaikams — doleris, o merginoms — pusė dolerio. Vaikinas ir mergina skaitosi pora. Bilietus reikia nusipirkti išanksto. Tas palengvins rengėjams nuspręsti, kaip didelį jautį kepti ir kiek alaus užsakyti. Bilietus galima gauti pas pokilio rengėjus ir pas Liet. Muz. Namų šeiminką p. T. Pošką. Bus gera muzika, tai už vieną dolerį bus galima pavalgyti, išsigerti ir gerai pasiokti. Rengėjai širdingai kviečia visus SLA narius ir šiaip visus gerus prietelius į šį linksmą ir malonų pakilį. — Komitetas.

PORT CHESTER, N. Y. — SLA.

367 kpt. rengia balių, kuris įvyks šeštadieny, gegužio 8 d., Polone Hall, 229 Willett Ave., Port Chester, N. Y. Parengimo komisija deda pastangas, kad visi į šį balių atsilankę būtų patenkinti. Gros Kazakevičius geras orkestras lietuviškus ir amerikoniškus šokius. Šiame parengime visi galės smagiai pasiokti ir išsigerti bei su draugais pasimatyti-pasikalbėti. Visus vietinius ir apylinkės lietuvius kviečiame į šį balių skaitlingai atsilankyti. — A. Urbonas.

LEE PARK, PA. — SLA.

68 kuopa rengia pirmąjį pavasarinį rengia Card Party gegužio 1 d., 7:30 val. vakare, P. Naminsko svetainėje, 205 Boland Ave. Įžanga tik 35 centai. Taigi kviečiame visus SLA. 68 kuopos narius ir visus lietuvius skaitlingai dalyvauti šiame pavasariname parengime ir linksmi laiką praleisti. Dovanos bus duodamos prie kožo stalo. — Komitetas.

HAVERHILL, MASS. — SLA.

102 kuopa rengia pirmąjį pavasarinį pikniką gegužio 16 d., L. U. G. Klubo Parke, Bradford, Mass. Pradžios 10 val. ryte ir traukis iki vėlavakare. Bus gera orkestra, užkandžių ir skanių gerimų. Kviečiame vietinius ir apylinkės lietuvius ir lietuviškus atsilankyti į šį pirmąjį pavasario linksmą pikniką ir linksmi laiką praleisti. — Kviečia Rengėjai.

Kuopu Susirinkimai

New York, N. Y. — SLA. 126 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks gegužės 7 dieną, 8 val. vakare, SLA. Centro Raštineje, 307 West 30-th St. Visi nariai ir narės kviečiami atsilankyti ir užsimokėti užtiktais mėnesines mokestis, kad neliktumet suspenduoti, o vėliaus išbraukti iš organizacijos. Ateidami atsiveskite savo draugus, drauges ir pažįstamus prirašyti prie SLA. 126 kuopos.

A. Pupeliutis, sekr.

Luzerne, Pa. — SLA. 67 kuopos susirinkimas įvyks gegužio 2 d., paprastu laiku, Mokaikio svetainėje. Visi draugai ir draugės kviečiami atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalų aptarimui. Užsimokėkite mėnesines duokles, kad neliktumet suspenduoti. Atsiveskite savo draugus ir drauges prirašyti prie SLA. 67 kuopos.

P. Dudis.

Shenandoah, Pa. — SLA. 303 kuopos susirinkimas įvyks gegužio 2 d., 1 val. popietų, paprastoj vietoj. Visi nariai ir narės butinai dalyvauti, nes yra svarbių reikalų aptarimui. Ateidami atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. 303 kuopos.

J. Šimanskis, sekr.

Detroit, Mich. — SLA. 21 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadieny, gegužės 2 d., 1 val. popietų, 4615 Junction Ave. Visi nariai dalyvauti, nes bus svarbių reikalų aptarimui. Ateidami atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. 21 kuopos.

V. A. Norkus, sekr.

Ansonia, Conn. — SLA. 66 kuopos susirinkimas įvyks gegužės 1 d., 2 val. popietų, paprastoj vietoj. Visi nariai prašomi atsilankyti ir atsivesti savo draugus prirašyti prie SLA. 66 kuopos.

J. Radzevičius, sekr.

Wilkes Barre, Pa. — SLA. 115 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks gegužio 2 dieną, paprastu laiku, Crystal svetainėje, 325 E. Market St. Visi nariai ir narės kviečiami dalyvauti ir užsimokėti mėnesines duokles. Ateidami atsiveskite savo draugus ir pažįstamus prirašyti prie S. L. A. 115 kuopos. Turime ir daugiau svarbių reikalų aptarimui.

Leonardas Kuprys, sekr.

Mūsų Profesionalai, Specialistai ir Biznieriai

MUSŲ ADVOKATAI

ADV. F. J. BAGOCIUS, „Keleivio“ Name, 255 W. Broadway, So. Boston, Mass. Valandos kasdien: 9 iki 7.

ADV. JOHN B. BORDEN, 2201 W. Cermak Road, Chicago, Ill. Kasdien 9 iki 5. Pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais vak. 6-8.

ADV. JOSEPH J. GRISH, 4631 So. Ashland Avenue, Chicago, Ill. Res. 6515 So. Rockwell St. Tel.: Boulevard 2800.

ADV. K. P. GUGIS, Ofisas: 127 No. Dearborn St. Chicago, Ill. Kamb.: 1431-1434. Namuose: 3323 So. Halsted St. Vakaraš: 6 iki 8:30.

MUSŲ GYDYTOJAI

DR. V. S. NARES, Medikas ir Chirurgas, 2420 Marquette Road, Chicago, Ill. Val.: 1-3 ir 7-9. Tel. Hemlock 8131.

DR. J. S. STANESLOW, Medikas ir Chirurgas, SLA. Doktoras Kvotėjas, 95 No. Main Street, Waterbury, Conn.

DR. G. J. TARULIS, Osteopatas Gydytojas, 6337 So. Halsted St., Chicago, Ill. Valandos: 10-5 ir 7-9.

Wilkes Barre, Pa. — SLA. 35 kpt. susirinkimas įvyks gegužės 2 d., šių metų, paprastu laiku ir paprastoj vietoj. Visi kuopos nariai kviečiami atsilankyti, nes yra svarbių reikalų aptarimui. Atsiveskite savo draugus ir drauges prirašyti prie SLA. 35 kuopos.

Jonas Andriušis, sekr.

Mahanoy City, Pa. — SLA. 211 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks gegužės 2 d., paprastu laiku, K. of C. svetainėje, W. Mahanoy Ave. Visi nariai ir narės malonėkite atsilankyti ir atsivesti savo draugus prirašyti prie SLA. 211 kuopos.

A. Ramanauskas, sekr.

Nanticoke, Pa. — SLA. 12 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks gegužės 2 d., 1:30 val. popietų, L. Stankevičiaus svetainėje. Nepamirškite visi draugai atsilankyti, nes yra svarbių dalykų aptarimui.

B. Kvedaravičius, sekr.

Aliquippa, Pa. SLA. 247 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks gegužės 9 d., 2 val. popietų, pas draugus Kavaliauskus, 300 Todd St. Visi nariai ir narės dalyvaukite, nes turime daug svarbių reikalų aptarimui. Ateidami atsiveskite savo draugus ir pažįstamus prirašyti prie SLA. 247 kuopos.

J. Plečkaitis, sekr.

Lawrence, Mass. — SLA. 41 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadieny, gegužio 2 d., 2 val. popietų, Lietuvių Ukėsu Klubo svetainėje, 41 Berkeley St. Malonėkite visi nariai atsilankyti ir užsimokėti mėnesines duokles. Taigi yra ir kitų reikalų apsvartymui. Ateidami atsiveskite savo gimines, draugus ir pažįstamus prirašyti prie SLA. 41 kuopos.

A. Bagdonas, sekr.

SVARBUS ATSIKIMAI ĮVYKSTA KASDIEN

Todel šiandien NAUJIENAS reikia turėti KASDIEN

Amerikos lietuviai turi dienraštį, iš kurio viską patiria KASDIEN, tai didžiausias ir seniausias dienraštis NAUJIENAS

Negyvenkit psiauu uždarytom alim, patirkit viską kas dedasi plačiam pasauly, KASDIEN skaitydami

NAUJIENAS

Už Chicagos NAUJIENAS metams kakuoja tikrai \$5.00. Metiniai prenumeratoriai dar gauna puikių dovanų. Vieną numerį pažirėjimui galite gauti Veltu, tik parašykite laiškėli.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, CHICAGO, ILLINOIS.

Reumatizmas Sausgėlė

Nesikankykite savęs skausu Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimui, nes skaudėjimai ant patalo paguldo. CAPSICO COMPOUND mostis lengvai pašalina viršminėtas ligas: mums šiandien daugybė žmonių siunčia padėkavones pasveikę. Kaina 50c, per paštą 55c, ar dvi už \$1.05. Dukart tvirtesnė 75c. Knyga: „SALTINIS SVEIKATOS“ augalasis gydysis, kaina 50 centų.

JUSTIN KULIS

3259 South Halsted Street, CHICAGO, ILL.

Kenčiantiems Plaučių Ligomis

Jei jus kankinatės džiovos, dusuliu, sačiu, kosėjimu, bronchitu ir slogomis ar kitomis plaučių ligomis, nieko nelaukiant bandykite Dr. F. J. Simanovski importuotą SVENTOJO KALNO ARBATĄ. Tai geriausias pasaulio gamtos vaistas. Tūkstančiai dėloja laiškais ir giria šią nepaprastą Sv. Kalno Arbatą, kuri palengvina daug žmonių. Prašos Kardiolas S. P. Skrbensky iš Bohemijos rašo: Gerbiamas Dr. Simanovski! Jus Sv. Kalno Arbatą yra tikra dovaną kenčiantiems žmoniui. Dėku už šios gamtos vaistus. Jais aš muskriau plaučių ligos. Dabar esu sveikas ir galin jums išreikšti savo pilną padėką.

Jo šventenybės Popiežius Leonas XIII apdovanojo Sv. Petro Ordenu šios palengvinančios Sventojo Kalno Arbatos išradėją.

Pakelias jos kaštuoja tik \$1.20. Priesimūniamis į namus. 6 pakeliai \$6.00. Rašykite ir reikalaukite.

E. G. Herb Co. Dp. L. 9.

784 Seneca Ave., Brooklyn, N. Y.

BIZNIERIAI GARSINKITĖS „T E V Y N Ė J E“

Remkite tuos biznierių, kurie garsinasi „Tėvnyne“.

PAIN-EXPELLER

Tukstančiai rado palengvinantį geliuotams ir skaudamiems muskulams — su keliais ištrynimais. PAIN-EXPELLER vaistaženklinis Inkaras yra naudojamas per 70 metų.

REMINKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI „TĖVNYNĖJE“.

7 Dienos Į LIETUVĄ

ANT

BREMEN-EUROPA

Greiti traukiniai prie pat laivų BREMEN ir EUROPA Bremerhavene užfiksina patogią kelionę į Kauną.

Arba keliaukite populiariams ekspresiniams laivais.

COLUMBUS

HANSA DEUTSCHLAND

HAMBURG NEW YORK

Patogus geležinkeliais susisiekimas iš Bremeno ar Hamburgo Mes pagelbėsime jums išgauti svečių ir imigrantų visas del jusų giminių už Europos.

Informacijų klauskite pas vietinį agentą arba

HAMBURG-AMERICAN LINE

NORTH GERMAN LLOYD

57 BROADWAY NEW YORK

IVAIRIOS ŽINIOS

IS AMERIKOS LIETUVIŲ GYVENIMO

SLA. SEKRETORIUS ISVYKO I CHICAGĄ.

SLA. Sekretorius, Dr. M. J. Viniakas, bal. 21 d. išvyko į Chicago, kur, kaip SLA. Pildomošio Tarybos Investmentų Komisijos narys, podraug su tos pačios kom. nariais Iždin. K. P. Gugiu ir Vice Prez. J. K. Mažukna, turės atlikti keletą svarbių reikalų, liečiančių SLA. mortgicijus. Chicagoje Dr. Viniakas užtruks keletą dienų.

GEDULO VAKARAS.

BROOKLYN, N. Y. — Pagerbimui velionio komp. Miko Petrausko gedulas įvyks trečiadieny, gegužio 19 d., Amerikos Liet. Piliėčių Klubo salėje, 280 Union Ave., Brooklyne.

Apie velionį komp. Petrauską nereikia daug rašyti, nes jo palikti darbai už jį kalba. Šiame vakare bus velionio padidintas paveikslas ant sienos pakabintas; komp. J. Žilevičius duos paskaitą iš jo muzikos gyvenimo ir darbotės lietuvių išeivijoje, ir tarpe paskaitų jis jo kurinių, salo, duetų, trio ir grupė dainų; taipgi bus ištrauka iš operetės „Birutė“. Programas prasidės lygiai 8 val. vakare. Įžanga 50 centų.

Todėl kviečiame New Yorko, Brooklyno ir apylinkės publiką atsilankyti. Programu busite tikrai sujaudinti ir porą valandų praleisite tikrai dainų šventėje. Rengėjai.

KOMP. MIKUI PETRAUSKUI ATMINTI.

BROOKLYN, N. Y. — Gegužio 4 d., 9:30 val. vakare, iš WMBQ (1500 kyl.) radio stoties, Lietuvių Radio Draugija, vadovaujant J. Ginkui, perduos nesenai mirusio įžymaus lietuvių tautos kompozitoriaus Miko Petrausko kurinius, kuriuos išpildys ansamblis „Lietuvos Dainai“, vadovaujant p-lei V. Tamkiutei, ir pasikvies solistai.

Be muzikalės dalies dar bus skaitoma trumpa paskaitė apie komp. Miko Petrausko gyvenimą ir jo nuveiktus darbus. Ubar.

MOTERŲ VIENYBĖS SOKIAI.

Šio šeštadienio vakare, gegužio 1 d., Knapp Mansion salėje

įvyks Moterų Vienybės pavasarinis šokis. Ši draugija gyvuoja virš poros metų, prie kurios priguli Brooklyno ir apylinkės darbščiausios moterys. Atsilankiusioji publika praleis smagų vakarą prie gero orkestro, o kas svarbiausia, tai dalis pelno eis našlaičiams, nes tai Moterų Vienybės principialis tikslas labdarystė ir draugiškumas. Viešnia.

LANKĖSI REDAKCIJOJE.

Balandžio 22 d. „Tevynės“ redakcijoje lankėsi p-lės Irena ir Gertruda Jurėnaitės (ponios Tumavičienės dukrelės) iš Jamaica Plain, Mass. Panelės Jurėnaitės lankėsi Washington, D. C., pasižiūrėti įspudingai žydinčių japoniškų vėsnų, kur, prie progos, aplankė ir Lietuvos Atstovybę. Grįždamos į namus, užsuko į New Yorką ir šia proga aplankė mūsų įstaigą ir perdavė SLA. veikėjų pp. Tumavičių labas dienas SLA. Centro darbuotojams.

PRANESIMAS VISIEMS MANO DRAUGAMS.

Budamas SLA. 38 kp. vice-pirmininku ir veikdamas Susivienijime ir kitose organizacijose, turėjau progos susipažinti su skaitlingu lietuvių būriu Brooklyne ir apylinkėje.

Tad pranešu visiems savo draugams ir pažįstamiems, jog atidariau gražų restoraną su visokiais gėrimais, vadinamoj Central Brooklyn miesto daly, 181 Pearl St., kamps High St. Busiu dėkingas visiems mano draugams, kurie, prie progos, pas mane atsilankys draugiškai pasikabėti ir pasilinksinti. J. Šniras.

PITTSBURGH, PA. Pakvietimas.

Kas tik gali, teatvystka į Mokslo Katedrą gegužės 7 d., 1937 m., 8 val. vakare. Bus Mrs. R. C. Mitchell paskaita apie jos kelionę po Lietuvą, Cathedral of Learning, ant 13 augšto. Įėjimas nuo 5-th Avenue. J. Baltrušaitis, Liet. Kambario Fondo sekr.

NEWARK, N. J.

Konsulo P. Daužvardžio Išleistuvių Vakariene.

New Jersey valstijos Lietuvių-Amerikonų Prekybos Butas rengia savo nariui, konsului P. Daužvardžiui, išleistuvių vakariene, kuri įvyks gegužio 2 d., Essex House, 1048 Broad St., Newark, N. J. Vakarienės pradžia 6 val. vakare. Įžanga \$2.00.

Konsulas P. Daužvardis yra užsitarnavęs didelės pagarbos lietuvių tarpe kaip pavyzdin-gas mūsų tautos sunus, diplomatas ir visų lietuvių geras draugas.

Jis yra nesenai paskirtas atstovauti mūsų tautą didžiuliam Chicagos mieste, tuo geru draugu ir prieteliu turėtu ši parengimą skaitlingai atsilankyti ir su juo ilgesniam laikui atsiveikinti.

Bankieto rengimo komitetas — C. D. Paulauskas, P. Petrusis ir A. S. Trečiokas — kviečia visus geros valios lietuvius į šį parengimą atsilankyti.

PITTSBURGH, PA.

Visokios žinėlės.

Pittsburgho lietuvių rengiasi gražiai priimti Lietuvos sportininkus, kurie Pittsburghe bus liepos 27 ir 28 dienomis. Pasitarus bureliui veikėjų, vadovaujant P. Pivariunui, atsišaukta į Pittsburgho didesnes draugijas, kovo 23 d. į L. P. D. Svetainę buvo prisiūsti šių dr-jų atstovai: ALT. Sandaras: P. Pivariunas, P. Marmokas, J. Kuizinas; L. M. Draugijus — A. Lelionis, J. Virbickas, K. Leliušis; L. P. Draugijus — F. Radgius, J. Baranauskas; L. Sunų Draugijos N. S. — A. Janulevičia, F. Šimkus, J. Rukas; L. Balsuotojų Lygos — Ad. E. Schults, J. Naraukas, J. Bernotas; L. Vaidzobos Buto — J. Vaišnoras, J. Tamkevičia, J. Žilinskis; L. Studentų Klubo — p. Žaladuonytė, H. Sakal, D. Remsik; S. L. A. 40 kuopos — K. Sinkunas, A. Kavaliauskas; SLA. 95 kuopos — J. Maslonskis; A. P. L. A. 50 kuopos — S. Orda, M. Urmonitė, J. Pasūnas. Keletas dalyvavo ir ne atstovais budami, kaip studentas J. Dugen, p. Gasūnienė ir keletas kitų.

P. Pivariunui paaiškinus tiks lą ir ką mes pittsburghiečiai turėsim atlikti priimdami Lietuvos sportininkus, J. Gasūnas tuoj pasiskubino, kad pirmiausiai priimti rezoliuciją, pasmerkiant Lietuvos valdžią, turbūt

ir sportininkus drauge. Bet be-veik vienbalsiai nutarta, kad jokia politika nebut mašoma, nes sporte politikos nėra ir mums visai neapeina, kokios pakraipos Lietuvos sportininkai ir prie kokios partijos jie priklauso.

Imtasi rinkti valdybą. Pirmininku išrinkta adv. E. Schults, pirmu vice-pirmininku — J. Baranauskas, antru P. Pivariunas, sekretorium studentas H. Sakal, antru sekr. J. Virbickas, išdininku K. Sinkunas, išdo globėjais A. Janulevičia, J. Dugen ir J. Žilinskis. Priėmimo komisija: panelės Žaladuonytė ir Miler, J. Vaišnoras, J. Rukas, D. Romsik, A. Marčiulaitis ir S. Simanavičia. Spaudos komisija: J. Virbickas, J. Vaišnoras, Kotrina Miler, H. Sakal ir S. Bakanas. Programo komisija nutarta rinkti sekančiame posėdy, kuris bus balandžio 20, 8 val. vakare, L. P. Svetainė S. S. Todel kurios draugijos ar pavieniai norėtų prisidėti priimti Lietuvos sportininkus — esate širdingai kviečiami. Ypač kviečiami tie, kurie veikia arba pirmiau veikė kokiam nors sporte.

Lietuvis žymioj Sporto Vietoj. Advokatas Edvardas Schults yra pakviestas prie Pittsburgho Universiteto futbolo jaukto kaip mokytojas. Mūsų Edvardas kai ėjo į mokyklą, tai buvo tuo universiteto mokytoju, bet dabar jau turi savo ofisą 1803 Law & Finance Bldg., kaip pirmas lietuvis advokatas, kuris gana pasekmingai darbuojasi tarpe savo tautiečių. Pittsburgho Universiteto futbolo jauktas žymiausias visoj Amerikoj ir jame lošia 5 lietuviai. Galim pasidžiaugti mūsų nauju advokatu lietuviu, kuris užims arba jau užėmęs tokią garbingą vietą sporte.

Naujas Biznieriūs.

Albinas Kaulakis pasitraukė iš LMD. gspadoriaus pareigų — nusipirko gražų namuką lietuvių apgyventoj vietoj 5-th Ave. ir nuo pirmos dienos gegužio atsidarys savo biznį. Laimingo pesisekimo naujam biznieriui!

Ekstra susirinkime kovo 21 d. nauju gspadorium išrinkta Povilas Šliekas, buvęs protokolo rašt.; nauju sekretorium išrinkta F. Rautkis, Amerikoj gimęs lietuvis. Taip pat dar kartą apkalbė-

ta budavojimas šalia namo ir dar padidinta budavojimo komisija iš šių ypatų: F. Radzius, P. Pivariunas, J. K. Mažukna, J. Pipiras ir A. Rukas.

A. a. J. Katkus.

Mirė J. A. Katkus kovo 25 d. Paliko moterį, dukterį 24 metų ir sunų 20 metų.

Palaidotas kovo 29 d. Šv. Kazimiero kapinėse.

Juožas Virbickas.

CHICAGO, ILL.

Balandžio 30 d. Bus Renkamos Populiariškiausios Lietuwaitės.

Pirmą kartą Amerikos lietuvių gyvenime atvyksta į Ameriką nepriklausomos Lietuvos jaunuoliai-sportininkai žaisti ir kunkuruoti su čia gimusiu lietuvišku jaunimu ir sudaryti bendrus tautiškus ir lietuviybės ryšius tarpe Lietuvos ir Amerikos jaunimo.

Tie visų laukiami, jauni, kulturingi ir gabūs sportininkai atvyksta šiais metais, pradžioj liepos mėnesio. Kaip mes tuos jaunuolius sutiksime ir kaip juos čia vašinsime? Klausimas didelis ir svarbus... Mūsų pareiga yra juos kopuikliausiai sutikti ir pavaišinti, kad parsivežtu j mūsų tėvėlių kraštą, Lietuvą, kogažiausias įspudžius apie Amerikos lietuvių jaunimą.

Pirmiausiai Lietuvos jaunuolius-sportininkus ir jų palydovus sutiksime ir susipažinsime Amerikos Lietuvių Sportininkų Komiteto surengtame svečių priėmimo baluje, kuris įvyks penktadienio vakare, liepos 9 d. Minėtame vakare įvyks jaunuolių dalyvių „Grand March“, kuriame dalyvaus Lietuvos sportininkai. Bet kas bus tu jaunuolių sportininkų kompaniės arba draugės „Grand March“ eisenoj? Žinoma, ne kas kitas kaip tik populiariškiausios mūsų lietuwaitės, kurios bus išrinktos Amerikos Lietuvių Sportininkų baluje, kuris įvyks balandžio 30 d., Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted Street. Visos Chicago ir apylinkės lietuwaitės, panelės, yra kviečiamos atsilankyti į šį balų, kogažiausiai ir puikiausiai pasidabinusios ir įstoti į eilę ir dalyvauti minėto baliaus „Grand March“.

Kuriai panelei lietuwaitei teks ši ypatinga garbė? Tas paaiškės minėtame baluje. Ieva Lukošitė.

WASHINGTON, D. C.

Lietuvių Vakaras.

Balandžio 2 d. Katalikų Universitete buvo surengtas lietuviškas programos, kurį suruošė Vladas J. Esunas, gelbstint Dr. J. S. de Coutinho, Keleivių Klubo globėjo. Dr. Herbert Wright, garsusis tarptautinės teisių mokslo profesorius buvo vakaro vedėjas. Savo kalboje prof. Wright išgyrė lietuvių tautą. Paskiaus kalbėjo ponas S. K. Karpus („Dirvos red.) apie nuveiktus lietuvių darbus Clevelando Kultūros Daržely. Publika susidėjo iš įvairių tautų atstovų, diplomatų, kunigų, profesorių, studentų ir apie 40 lietuvių. Vėliau sekė brolių Motužų judžiai parvežti iš Lietuvos. Tai pirma proga buvo duota Washingtono lietuviams matyti ir pasidžiaugti Lietuvos grožybe. Visi judžiais buvo patenkinti. Kai kurie studentai išsireiškė, kad tas vakaras, ištikrųjų, pamokino čiagimusius lietuvius ir lietuwaites daugiau apie Lietuvos gyvaimą, negu visi kiti veikimai sumesti į kruvą. Laike pertraukų publika, daugiausiai amerikoni, žiūrėjo ir stebėjosi gražumu Lietuvos rankdarbių, kurie buvo išdėstyti ant stalo ir pagrindų. Baigus programą, geras bu-

rys lietuvių, jų tarpe Latvijos Ministeris, Dr. Alfredas Bilmanis, nuvyko į Mayfair Cafe of all Nations dalyvauti parengtoj vakarienej, pagerbimui p. Karpiaus.

Čia Latvijos diplomatiškas atstovas daug arčiau susipažino su įvairiais klausimais, kurie riša Jungtinių Valstijų lietuvių su Lietuva.

Apert Latvijos Ministerio, dar trys kitų šalių atstovai dalyvavo Universiteto vakariėlio programe. Iš Lietuvos Atstovybės neatsilankė nė prasciausias raštininkėlis. (Ponas Zadeikis tuo laiku buvo Chicagoje.)

Washingtono lietuvių tikrai turėtų džiaugtis, turėdami tokį veiklų darbininką, kaip Vladas Esunas, kuris stengiasi kelti Lietuvos vardą augštin. Jisai buvo vienas iš pirmųjų organizatorių Lietuvių-Amerikonų Klubo Washingtone. Gimęs Taujienuose, Kauno rėdyboj. 1907 m. atvyko su tėvais į Ameriką šešių metų amžiaus. Ejęs amerikoniškas mokyklas ir gavęs B. C. S. (Bachelor of Commercial Science) laipsnį Benjamin Franklin Universitete 1936 m.

Reikia taipgi pažymėti nemalonų įvyki, tai, kad, matyt sužiniau pakenkti augščiaui miniamam parengimui, Lietuvių Draugija, kuriai vadovauja Dr. J. Brazinskis ir kun. Giedra, tą vakarą nemaža lietuvių jaunimo nusivedė į YMCA, kur buvo svetimtaučių parengimas. Delto daugelis lietuvių piktnaštas. Studentas.

DETROIT, MICH.

Linksmas Naujiena Lietuviams.

Gegužio 1 d., Masonic Temple dainuos p-lė Ona Katkauskaitė (Kaskas), artistė iš Metropolitan Operos, pirmutinė lietuwaitė toj operoj.

Mūsų mieste artistė pasirodys operoj „Cavaleria Rusticana“, Labos rolėje. Operos direktorius pavedė gerb. muz. Br. Nekrasui, surengti pagerbimo vakarėlį mūsų gerb. dainiūnkei, kuri sutiko dalyvauti bankiete balandžio 30 d., 7 val. vakare, Statler Hotely.

NESVEIKI INKSTAI!

Puslė Erzinama? Nusilapinimas Apsunkintas?

Kun. Jonas rekomenduoja Ki-retic Pylskes (Tablets), kurios palengvins tokią skaudžią padėti, taipgi strėnu skaudėjimą ir nemigos naktis prašalins lengvai, saugiai ir greitai! Kam ilgiau kanintis? Užsisakykite dėžutę Ki-retic Tablets šiandien. Nesuokit pinigų. Užmokėsite paštorini \$1.25 kuomet pristatys vaistus. Iškirpkite iš skelbima ir pasiūskite šiandien į: KI-RETIC CO., Dept. T. 529 Hudson St., New York, N. Y.

Kadangi atėjo liudna žinia apie Miko Petrausko mirtį, todėl bus surengta specialis programas a. a. komp. Petrausko kurinimų — kartu su p-le Kaskas pamėnšime jo nuopelnus lietuvių tautai.

Rengėjui muz., Br. Nekrasui, padeda burelis inteligentų ir profesionalų. Norintieji dalyvauti, malonė kreiptis pas ponį Ch. Staponauskienę (Tel. Lo. 4302), arba ponį Kratavičienę (No. 3089).

M. L. Balchunas.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMAI IS WIND (560 KYLOC.)

CHICAGO, ILL. — Vasaros metu, Margutis pakeitė radio programų laiką iš WIND radio stoties. Dabar girdėsite antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais, lygiai 10 val. vakare (Chicago laiku). Ten, kur nėra dienos šviesos taupymo laiko (day light saving time) — girdėsite 9 val. vakare.

Chicago laikas susilygins su Ohio ir Michigan, Indiana, Illinois, Wisconsin ir Iowa — pasiliks su Central Standard Time. Pirmadieniais, penktadieniais ir sekmadieniais iš WIND programų nebus.

Iš WHFC (1420 kyloc.) Sekmadieniais girdėsite Margučio programus iš WHFC pirmą val. popiet (Chicago laikų).

WHFC stotis gerai girdima Chicago apylinkėse apie 100 suvirš mylių. Kitoms dienoms, WHFC programai buna 9 val. vakare.

Penkių Aktų Melodrama "IŠ MEILĖS"

RENGIA LIETUVIŲ LIAUDIES TEATRAS

Po Vadovyste Joro Valenčio

Sekmadieny, Gegužės-May 2 d.

LABOR LYCEUM SALĖJE

949 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN, N. Y.

Po Perstatymo

Š O K I A I

Adomo Jezavito

Radio Orkestra

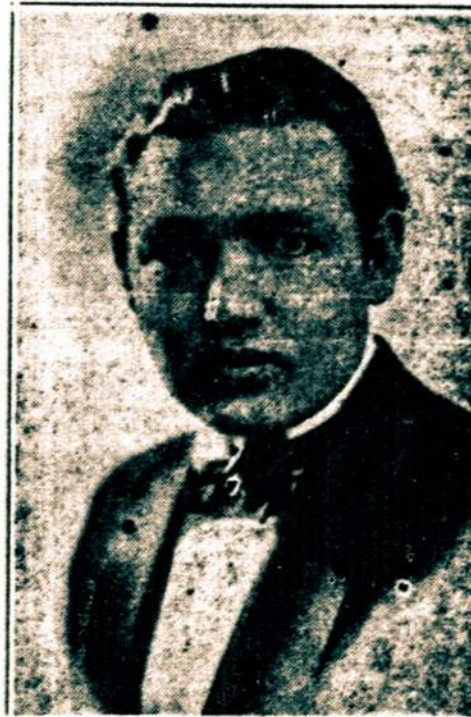
Vaidinime

Dalyvaus ir

Aidbalsiai

Vadovybėje

B. ŠALINAITĖS

JONAS VALENTIS

PRADZIA VAIDINIMO 5 VAL. VAKARE SOKIAI 7:30 VAL. VAKARE

Įžanga 50c. 75c. ir \$1.00. Sokiams 40c.

Visi vietos ir apylinkės lietuvių ir lietuwaitės kviečiami atsilankyti ir pamatyti puikią penkių aktų melodramą „IŠ MEILĖS“. Po to galėsite smagiai pasisukti grojant geram orkestrui.

Kviečia Rengėjai.

MES NETURIME ŽINIŲ IŠ MOTINOS JAU PER AMŽIUS! NORETUSI ŽINOTI, AR JI SVEIKA!

NENUOSTABAUKITE IR NESIRUPINKITE...

Telefonas yra greičiausias ir lengviausias budas suteikti savo protui pasilį, kuomet apie ką nors rūpinies ar įdomu. Ar jus apeina jūsų sergančio draugo ar giminės liga, ar norite žinoti kuomet jūsų suknelė siuvėjas atneš, patelefonavę visuomet jūs gausite atsakymą bėgy kelių minučių. Visuomet apsimoka pasekti šią taisyklę: Siek telefono pirma, negu sieksi kepurės.

TELEFONUOKITE IR SUŽINOKITE!

NEW YORK TELEPHONE COMPANY